

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

06

KASIM - ARALIK 2022

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

AHMET YETİK

AŞUR ÖZDEMİR

AYDIN AKDUMAN

AYŞEGÜL GÜL

ESME ŞİMŞEK

EZGİ DALAN

KADİR DANIŞ

NEVİN ARVAS

SEYİTQUL OSPANOV

SÜLEYMAN ÇINAR

YAKUPHAN GÜLEÇ

0 6

KASIM - ARALIK 2022

İmtiyaz Sahibi

Okur

Genel Yayın Yönetmeni
Yakuphan Güleç

Yayın Kurulu
Süleyman Çınar
Ahmet Yetik

Mizanpaj ve Tasarım
Ahmet Yetik

Kapak Görseli

Utagawa Hiroshige, Autumn
Moon at Ishiyama, 1834

İletişim

oykumenedebiyat@gmail.com

Sosyal Medya

[@oykumenedebiyat](https://twitter.com/oykumenedebiyat)

[@oykumenedebiyat](https://www.instagram.com/oykumenedebiyat)

[@oykumenedebiyat](https://www.facebook.com/oykumenedebiyat)

oykumenedebiyat.com

BİR YAŞINDAYIZ!

Altıncı sayımızda yeniden birlikteyiz dostlar. Bu sayımız ile birlikte birinci yılımızı geride bırakmış olacağız. Türk Öykücülüğü içinde kendimize yer bulmak bizleri ziyadesiyle mutlu ediyor.

Öykümen Edebiyat olarak posta kutumuza düşen her esere büyük bir emanet gözüyle bakıyor ve emanetinize sonuna kadar sahip çıkmaya çalışıyoruz. Bu e-postaların içinde hocalarının tavsiyesi üzerine eser gönderen yazarlarımızı görmek bizleri daha bir mutlu ediyor. Hayatın keşmekeşi içerisinde böylesi mesajlar bizlere güç veriyor, yorgunluklarımızı dindiriyor.

İyi ki varsın Öykümen diyoruz. İyi ki varsın çocuğum diyoruz.

Hayattan, yıldan bahsettik. Şöyle bir düşününce zaman ne kadar da çabuk geçiyor değil mi dostlar? Zamana söz geçiremiyoruz. Her şey akarken biz kıyıda öylece bekliyoruz sanki. Unutuyor ve unutuluyoruz. Sıradan geliyor nefes alışlarımız. Her bir ihmalkârlığımız çağımızın yüzüne yeni bir darbe vuruyor. Tüm bunların yanında ilahi iradenin her şeye hâkim gücü kusurlarımızı türlü imtihanlarla gösteriyor. Bıraktıklarımız, ihmal ettiklerimiz ve yapamadıklarımız... Yazı ve okuma serüveni için de aynı durum söz konusu.

Her zaman söylediğimiz gibi Öykümen, ötelediğiniz ve bıraktığınız öyküye dair her kalem yükünü beraber yüklenmeye talip.

Bu sayımızda; biri çeviri olmak üzere altı öykü; yazar, mütercim ve editör Kadir Daniş ile röportaj, Öykümen Sözlük, Öykü Dünyasındaki Yarışma ve Ödüller, Öykümen Kütüphane, Üç Bakışta Bir Kitap ve son olarak “Öykümen Okurlarına Sorduk” bölümü sizlerle. Bu sayımızda Üç Bakışta Bir Kitap’ı son kez bulacaksınız. Yeni sayılarda buluşmak dileğiyle.

İyi okumalar dileriz...

Yakuphan Güleç

İÇİNDEKİLER

4

NEVİN ARVAS

EJDER

11

AHMET YETİK

YAZ
TATİLİNDE

17

SEYİTQUL OSPANOV

ÇEV.: AŞUR ÖZDEMİR

ŞAİR VE
GÜZEL

24

YAKUPHAN GÜLEÇ

MİT VE
SEMBOLLERİN
HAYALLERDE
BULUŞTUĞU
ROMAN: BEYAZ
GEMİ

27

ESME ŞİMŞEK

BİLEMEZSİN

30

AYDIN AKDUMAN

MUALLİM
(I. KISIM)

35

EZGİ DALAN

HER ŞEY ÇOK
GÜZEL OLACAK

41

AHMET YETİK

KAĞİR DANIŞ
İLE SÖYLEŞİ

45

ÜÇ BAKIŞTA
BİR KİTAP

50

ÖYKÜMEN
OKURLARINA
SORDUK

56

ÖYKÜ DÜNYASINDAKİ
YARIŞMALAR VE
ÖDÜLLER

53

ÖYKÜMEN
KÜTÜPHANE

59

ÖYKÜMEN
SÖZLÜK

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

EJDER NEVİN ARVAS

Sihçek'te tanımayan yoktu Garbis'i. Azılı bir ayyaş, becerikli, gözü pek bir eşkıya olduğu herkesçe bilinirdi. Garbis nam-ı diğer Ejder, kan kardeşi Takvor'la 1900'lerin başlarında İran'ın Hoy şehrinden Erzurum'un Sihçek Köyü'ne göç etti. 1916 senesinde Çarlık Rusya'sı ve Ermenistan'ın işgalinde olan Erzurum, özellikle Ermeni çetecilerinin oluşturduğu Druzina birliklerinin Türk köylerindeki katliam ve yağmalamasına direnmeye çalışıyordu. Ermeni komitecilerinin işgali altında olan köy, Garbis'in köylülerden aldığı haraçlar karşılığında çetecilerle köydeki kadın, çocuk ve yaşlılara zarar verilmemesi için anlaşma yapması sonucu katliamdan kurtulmuştu. Çar askerleri ve Ermeni çetelerinin Osmanlı birlikleri tarafından bertaraf edilmesinin ardından Ejder, köylüler için yaptıklarına dayanarak, bu topraklarda yaşamak için biletini çoktan almıştı.

İşgalden önce müreffeh bir şehir olan Erzurum, işgalle birlikte kenar şehir hüviyetine bürünmüş, yoksulluk her yerde baş göstermişti. İşgalden geriye kalan kan, gözyaşı ve ahlardı. Sihçek de bu tahribattan payına düşeni almış, yılgın bir simanın şekline bürünmüştü. Ejder ve Takvor'a gelince... Güçlü olan herkes gibi onlar da kendi yasalarını yapmıştı. Gözlerinin bilgelikle görmesine gerek yoktu, yollarını buluyorlardı. Ejder ve Takvor, yoksulluğun pençesinde kıvranan köylerde haraç, yol kesme, hırsızlık, adam öldürme işlerine soyunmuş,

namları civar köylerde duyulmuş; herkesi ölüm korkusu sarmıştı. Kazandığı kara parayla işleri büyüten Ejder, civardaki en büyük çiftlik olan Karakaban'ı alarak, kurduğu haremi oraya taşımıştı. Kimler yoktu ki haremde? Kadınlar, çocuklar, koyunlar, inekler, atlar, köpekler ve yanaşmalar... Göğün derinliği, uçsuz bucaksız tarlalar ve Ejder için ter dökenler...

Kaba kumaştan pantolonu, sırtında yünden ceket; sivri kemiklerini, tunçlaşmış sivri kemikleriyle kalınlaşmış derisini iyiden iyiye örtüyordu Ejder'in. Ağarmış saçlarını gizleyen kalpağının altında bin bir tilki dolaşıp dururdu. Yabani bir hayvanı andıran sivri suratı, kır düşmüş sakallarına takılan saman çöpleriyle doluydu. Elinde her zaman sol kulağını kaşımak için küçük bir dal parçası bulunurdu. Takvor, Ejder'in sadece kan kardeşi değil yürüyen gölgesiydi. Ejder'in önderliğindeki tüm hırsızlık, yol kesme, haraç alma ya da köy baskınlarında ön safta yer alır, kazançtan payına düşeni de akbaba iştahıyla cebine indirirdi. Ablak suratındaki kocaman bıçak izi, boynundaki iri kesikten çetenin azılı fedailerinden biri olduğunu kolayca anlayabilirdiniz. Çatık kaşları hiç düzelmez, gözleri tıknaz gövdesine yakın ayak parmaklarına kilitlenirdi. İri dişleri ve çenesi konuşmasını zorlaştırdığından, ağzından çıkan kelimeleri anlamak güçleşirdi. Ejder

Takvor'u köyün içine yaptırdığı büyük taş eve yerleştirmişti. Köyü ve civarı her taraftan göz altında tutmak için Karakaban'a getirmemişti Takvor'u. Takvor, üç karısı, çocukları ve yandaşlarıyla dut ve ceviz ağaçlarıyla dolu büyük bahçeli taş evde kalıyordu.

Sihçek dört tarafı dağlarla çevrili bir köydü. Yalnızca yamaçlardaki çalılıklar, bazı yerlerde ormana benzer fundalıklar ama tarlalar, ucsuz bucaksız tarlalarla dolu bir yerdi burası. Tarlalardaki sebzeler ve her evin geniş bahçesinde yetişen meyve ağaçlarının dışında bir manzarası yoktu. Eski saman çatıları, buğday ambarları ve ambarların tahta duvarları güneşin yakıcılığıyla mavileşmeye başlamıştı. Güneş buğday tarlalarını kasıp kavuruyordu. Karakaban'ın avlusunun ortasında, büyümüş otların içinde eski, taş bir yalak vardı. Irgatlar güneşin altında buhar olana dek çalıştıktan sonra, ayakkabılarını çıkarıp yalağın içine daldırıyor sonra da bu otlarda serinletiyorlardı. Karakaban'ın üstünde yakıcı bir sıcak, altta olağanüstü bir serinlik.

Uzun boyuyla Ejder, sivri burnunu sağa sola çevirerek, çiftliğindeki hamalları süzüyordu. Arkasına bağladığı ellerini sinirli sinirli ovuşturuyor, eğri büğrü parmaklarının kıkırdaklarına acımadan bastırıyordu. Sağına soluna yerleştirdiği onlarca serseri arasında, kartalı andıran yırtıcı görüntüsüyle hemen göze çarpabilirdi.

“İki çuval un kayıp” dedi Ejder.

Ambarın yanında duran Takvor, otların üzerinde ayaklarını serinleten yandaşların tedirginlikle ona baktıklarını gördü. Takvor'un elindeki uzun deri kamçının birinin derisini parçalaması an meselesiydi.

Ejder arkasına bağladığı ellerini çözüp yandaşların yanına doğru ilerledi. Yeşilyurtlardan Celal'in bulunduğu yerde durdu.

“Dün gece çiftlikte görmemişler seni Celal. Neredeydin?”

“Sihçek'e çıkmıştım ağam, anam çok hastaymış. Gece otacı Hasan'ı götürdüm eve.”

“Sonra”

“Sonra Karakaban'a geri döndüm ağam.”

“İki çuval un kayıp.”

“Bilmem ki!”

Celal'in bakışları uçurumun dibine öyle bir inmişti ki oradaki diğer canlılar belli belirsiz görünmeye başladı. O ana kadar dirsek dirseğe yaşadığı tüm arkadaşlarının sırtı dönük çalıştıklarını fark etti. Elindeki küreği sağa sola çevirmeye başladı Celal. Bu kaygı verici ortamda karanlık güçlerin pususuna düşmüştü.

Ejder “Elindeki küreği bırak hele” dedi.

Celal'in eli ayağı buz kesildi. Düşünme yetisini tümünden kaybetti.

Takvor da şimdi yanlarına varmıştı. Bir eliyle Celal'in sağ omuzunu sertçe tutup sıkarak “Domuzun dölü, dün gece seni ambara girerken görmüşler” dedi.

“Ağam, ben dün gece ambara hiç girmedim, vallahi de billahi de girmedim.”

“Kes sesini! Şimdi görürsün benim malımı çalmak ne demekmiş” dedi Ejder.

Celal'in bir kolundan Ejder diğer kolundan Takvor tutup çekiştirerek avlunun ortasına getirdiler. Celal bağılıyor ama kimse onu duymuyor gibi işine devam ediyordu. Şimdi Ejder'in adamları Celal'i kızgın taşın üzerine yatırmış, çıplak ayaklarına bastırıyorlardı. Ejder, sabahtan beri içinde tuttuğu öfkesini ayaklarına bırakmıştı. Ejder'in ayakları Celal'in yüzüne, boynuna, sırtına, gövdesine kusuyordu öfkeyi. Bir süre tekmeledikten sonra Celal'i ayağa kaldırıp üstündeki gömleği yırtarak çıkarttılar. Şimdi sıra Takvor'daydı.. Yağladığı deri kırbacını salladığı gibi sesi Celal'in sırtında işitilmişti. Celal bağılıyordu ama nafile. Onu sınıksız tutan bu uğursuz seraserilerin elinden kaçmak imkansızdı. Seraseriler sınıfını kalabalıklaştıran olaylar çoğu zaman önemsizdir. Celal'in gökyüzüne çoktan çökmüşlerdi. Sesi de kesilmişti acıdan. Sırtına inen kırbacın açtığı yaralar

derinleştikçe, Celal'in sesi kesilmiş, sonunda bayılmıştı. Ejder, eliyle onu yanaşmaların kaldığı odaya götürmeleri için işaret ettikten sonra diğerlerine dönerek “Eğer, içinizden biri daha bir şeytanlık yapacak olursa, geberteceğim onu” dedi. Ejder'in öfkesi geçmişti. Daha yumuşak bir sesle konuşuyordu. Fakat yanaşmaları korku kaplamıştı. Yapsalar da yapmasalar da başlarına bir felaketin gelmesi an meselesiydi. Takvor buz gibi bakışlarını yanaşmaların üzerine dikerek ürkütücü bir tonla “Bana bakın hayvanlar! Kulağınızı açıp iyi dinleyin. Eğer ambardan bir daha un çalınacak olursa, toz ederim hepinizi. Ayağınızı denk alın. Herkes işinin başına, haydi” diye bağırdı. O dakikadan sonra kimse bir daha ne ağzını açtı ne de Ejder'in yüzüne bakmaya cesaret etti. Kurulmuş bir makine gibi tarlada çalışmaya devam ettiler. Celal sırtında açılan yaralara ancak iki gün dayanabildi. Yeni evlenmişti Dilber'le. Dilber'in kaderi, doyamadan toprağa vermektir Celal'i.

Sonbahar gelmişti. Rüzgâr dağların çıplak göğsünü okşayarak avutuyor, güneş de cesaretini toplarsa arada bir görünüyordu. Toprak doğurduğu onca ekini teslim etmenin gururuyla göğsünü geriyor, yağmurun kendisine vereceği ödülü dört gözle bekliyordu. Rüzgâr, bu temiz tarlaların ortasında mavi ve berrak gök kubbesi altında ne olduğu anlaşılmayan ağır bir kokuyu sürükleyip getiriyordu köye. Toz bulutu hayvanlar için ayrılan samanları söküp

alıyor, köylülerin gözlerine acı acı sokuyordu. Dört bir yana savrulan tırmıklar, kürekler, hasırdan yapılmış sepetler... Bütün bu darmadağınıklığın anlamı “durmak”tı. Ejder ve Takvor için de yazın topladıkları ganimetleri tüketmenin zamanıydı sonbahar. Çalıp çırtıklarını ilkbahar gelene kadar tüketip tekrar işe koyulacaklardı. Celal’in genç karısı, güzelliği dillere destan Dilber de Ejder’in ganimetlerinden birisiydi. Dilber’i Karakaban’a getirmede Ejder. Onca çocuğun, kadının arasında rahatça oynaşamazdı onunla. Öldürdüğü Celal’in evinde bıraktı Dilber’i. Haftada iki gün Sihçek’e gidip yanında kalıyordu. Dilber’i hayal etmeden duramıyor, fırsat buldukça onun yanında buluyordu kendini. Celal’in başına gelenler, pusu kurulmuş avıne benzedi. Celal toprağa, Dilber Ejder’in koynuna düştü.

Kış kapıya dayanmıştı. Soğuk hava kendini hissettirmeye başlamıştı. Rüzgar şimdi nahifçe dokunmuyordu insanın yüzüne. Bıçak gibi kesiyordu deriyi. Karakaban sakindi. Onca telaş iyiden iyiye bitmiş, sadece evin içinde iş ve aş yapılacak kadar ses kalmıştı. Ejder’in canı sıkılmıştı. Ashında bugün onun gittiği günlerden biri değildi fakat Dilber’in yanına gitmeye karar verdi. Yanaşmalardan birine “Atımı eyerle hemen” diye seslendi. Beş dakikanın içinde atının üstündeydi Ejder. Bu soğukluğu kıracak tek kişi Dilber’di.

Sihçek’in tarlalara doğru uzanan taşlık yolun girişindeki evde yaşıyordu. Ejder, atının yularına asılarak, evin yanındaki büyük ahırın önünde durdu. Atının yelesini okşadı ilkten. Atı ahır kapısından içeri hızlıca soktukten sonra yularını direğe bağladı. Evin arka tarafındaki kapının önüne doğru yürüdü. Kapıdaki tokmağı vurdu sertçe. Hava çok soğuktu, dışarıda daha fazla beklemek istemiyordu. Kapıyı ikinci kez sertçe vurdu.

“Dilber, aç kapıyı!”

Nihayet kapı açıldı. Karşısında eli yüzü birbirine karışmış bir şekilde Dilber duruyordu. “Hoş geldin ağam” dedi isteksizce.

“Ne o kız, beni gördüğüne sevinmedin mi?”

Ejder evin ikinci katının merdivenlerini ikişer üçer çıkmaya başladı. Yatak odasının kapısına doğru ilerledi. Sivri bıyıklarını iyice sıvazladı, sonra kapıyı açtı. Çatık kaşlarının altından kıvılcımlar saçan gözleri, kalbine saplanan şüphenin gölgesi gibi yatak odasında iz sürmeye başladı. Tortop olan iri gövdesinden ateşli, aslanca bir şey yükseliyordu. Bu soğuk havada açık olan pencereye doğru hızlı adımlarla yürüdü. Ahırın kapısını gören pencereden, sırtı dönük, koşarak kaçan bir adamın uzaklaştığını gördü.

“Kaltak!” diye bağırın sesinde öfke, onur kırıklığı ve acı vardı. Dilber’in cezasını sonra kesmeye karar verdi ve yatak odasının penceresinden ahırın

önüne atladı bir hamlede. Dilber'in koynuna aldığı bu yılanı öldürmeliydi önce. Ejder'e ait olanı çalanın cezası büyük olurdu, olmalıydı. O uzun boyuyla var gücüyle koşmaya başladı. Sıhçek'in keskin soğuşuna rağmen Ejder'in alnında ter taneleri belirmiş, öfkeden tir tir titreyen bedenini, onu hiçe sayan hayvandan alacağı intikamın yoluna adamıştı. Koşuyordu. Koşarken dişlerini gıcırdatıyor, kulaklarında uğuldayan soğuşun goruna da soyuna da sövüyordu.

Nihayet kovalamaca kaçanın kendini bir evin kilerinden içeri atmasıyla son buldu. Adamın arkasından hiddetle kapıyı tekmeleyen Ejder, canı burnunda kilere daldı. Ejder'in şakaklarındaki damarlar kabarmıştı. Dudakları titriyor, yüzü seğiriyordu.

“Çık ortaya kahpenin dölü” diye haykırdı.

Gürültüyü duyan köylüler de kapı eşiklerine dikilmişti ama kimse içeri girmeye cesaret edemiyordu. Ejder, yeni bileylediği bıçağını kabzasından çıkardı. Un çuvallarının arkasına saklanan adam yerinden fırlayıp kafasını yumruk gibi Ejder'in midesine daldırdı. Bu yüksek vuruşla yere yığılan Ejder iri gövdesine rağmen çabucak toparlanıp tekrar ayağa kalktı. Kızgın kızgın soluyan sureti ilk defa gören Ejder şakaklarında derin bir ağrı hissetti. Yumruklarını sıkmış karşısında duran kişi kan kardeşi Takvor'dan başkası değildi. Boynunu ileriye uzatmış, Ejder'e vurmaya hazırlanan

Takvor'un her hareketini dikkatlice izliyordu Ejder. Takvor sakın görünmesine karşın sucuk gibi terliyordu. Aralarında ekmek hamuru yoğrulan tekne vardı. Ejder sıçramaya hazırlanan bir kedi gibi sırtını kamburlaştırarak, kolunu öyle bir savurdu ki Takvor kendini koruyamadı. Yumruğu başına yemişti. Sendeledi, bir yumruk daha savurmaya hazırlanan kan kardeşinin öfkeden canavarlaşmış suratına bakarak dişlerini gıcırdattı.

“Dur, yoksa kötü olacak Ejder” diye bağırdı.

“Göstereceğim sana!”

Takvor sapsarı, ter içinde, dişlerini şıkışmış, gözleri kurt gibi parlayarak kendini yumruklarıyla savuna savuna Ejder'in önünde ağır ağır geriliyordu. Gözünü kan bürüyen Ejder, elindeki bıçağı körlemesine sallıyordu.

Takvor “Dur, Ejder, yeter artık” diyerek haykırdı ama nafiye. Ejder hırıldaya hırıldaya saldırıyor fakat savurduğu her bıçak darbesinden ucu ucuna kurtulan Takvor karşısında iyiden iyiye çaresiz kalıyordu. Kendisinin daha çevik olduğunu anlayan Takvor “Hele, hele. Vay anasını. Koca Ejder'e bak sen” diyerek kışkırtmaya başlamıştı Ejder'i. Kiler dar geliyordu. Çuvallar, yere devrilen peynir tenekeleri, ekmek tekneleri hepsi ama hepsi ayaklarına dolaşıyordu. Uzunca bir süre boğuşuktan sonra yorulan Ejder uzaklaşıp soluklanmak istedi. Takvor, bu kilerden Ejder ölmeden sağ çıkamayacağını biliyordu. Ani bir

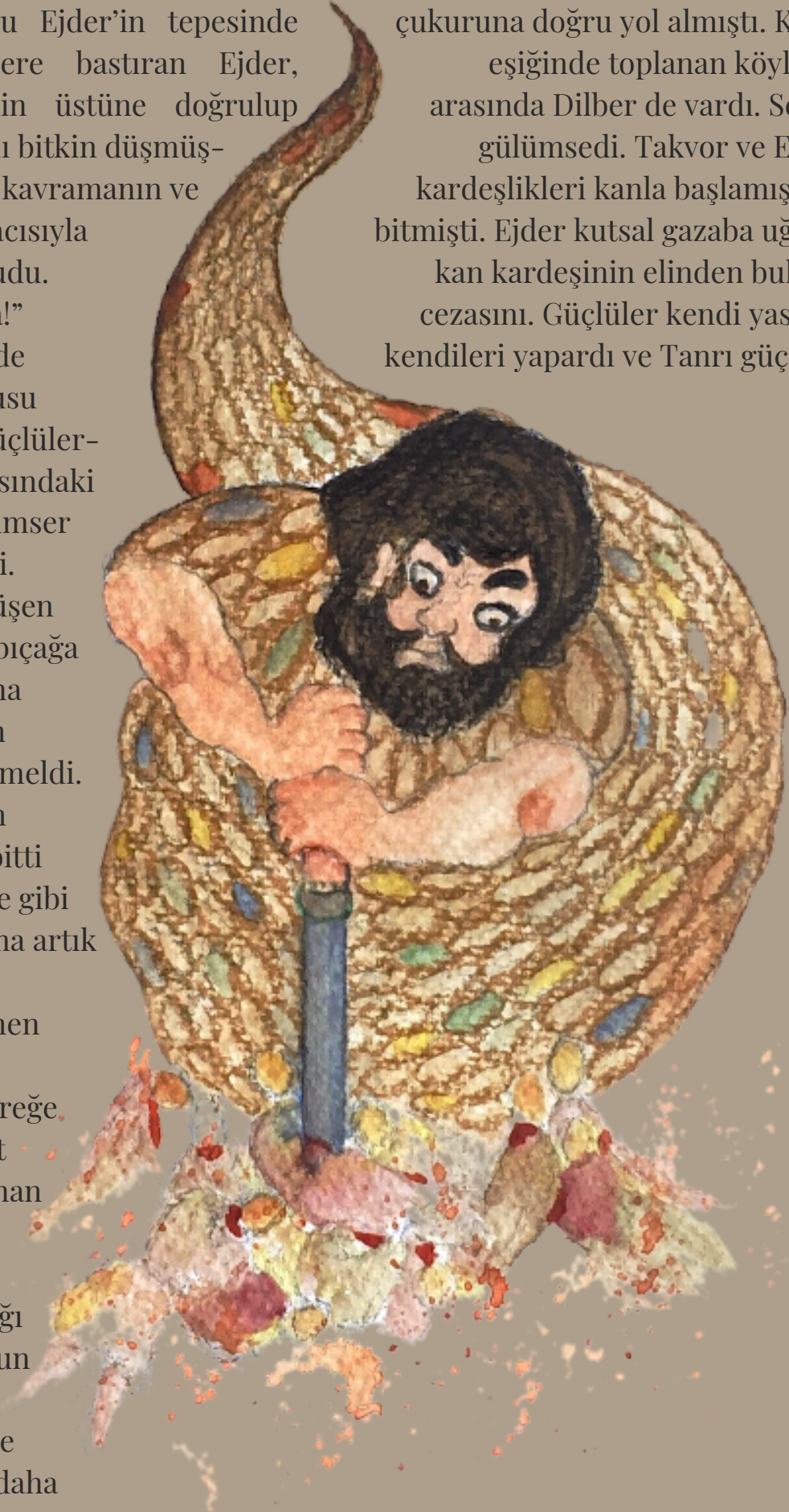
hareketle başını öne eğip kolların ileri doğru uzatarak onun peşi sıra atıldı. Salladığı yumruğu Ejder'in tepesinde bitti. Ellerini yere bastıran Ejder, çabucak dizlerinin üstüne doğrulup oturdu. Adamakıllı bitkin düşmüştü. Güçsüzlüğünü kavramanın ve onur kırıklığının acısıyla kederli kederli uludu.

“Lanet gelsin sana!”

Ejder'e karşı içinde bir horgörü duygusu uyanan Takvor, güçlülerin güçsüzler karşısındaki o aşağılayıcı, küçümser tavrıyla gülümsedi. Ejder'in güçsüz düşen ellerinden düşen bıçağa uzandı. Un çuvalına yaslanmış Ejder'in karşısına geçip çömeldi. “Bak ne diyeceğim sana... Kardeşlik bitti Ejder. Yıllarca köle gibi kullandın beni; ama artık geçmiş ola.”

Yeniden gözü dönen Ejder sıçrayıp doğruldu, elini küreğe doğru uzattı; fakat ondan hızlı davranan Takvor, bıçağı Ejder'in göğsüne sapladı. Ejder aldığı darbeye yüzükoyun yaslandığı un çuvalından yere doğru yığıldı. Bir daha

ve bir daha bıçak darbesi alan yüzü ve gövdesinden akan kanlar kilerin çukuruna doğru yol almıştı. Kapının eşğinde toplanan köylülerin arasında Dilber de vardı. Sessizce gülümsedi. Takvor ve Ejder'in kardeşlikleri kanla başlamış, kanla bitmişti. Ejder kutsal gazaba uğramış, kan kardeşinin elinden bulmuştu cezasını. Güçlüler kendi yasalarını kendileri yapardı ve Tanrı güçlüydü.

YAZ TATİLİNDE

AHMET YETİK

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

“Oh! Sakin ol Kübra. Şimdi derin bir nefes al. Bırak. Oh. İşte şimdi hazırım. Tamam. Aç kapıyı. Sakince gir, selam ver. Sonra kendini tanı. Sonra onları tanı. Yapabilirsin. Bu senin çocukluk hayalin. Ve bundan sonraki kırk yıl bu sıralara karşı konuşacaksın. Bugün o kırk yılın başlangıcı olacak. Hadi şimdi içeri gir ve o başlangıcı en güzel şekilde yap! Hadi bakalım.”

Kapıyı açıyorum. Heyecanla yerinden kalkan çocuklar dimdik karşımda duruyorlar. Elimi kapı kolundan çekmeden derin bir nefes çekiyorum içime. Bu koku. Sınıf kokusu. Çocukluğumda da böyle kokar mıydı? Yoksa şimdi öğretmen olduğum için bu koku güzel geliyor bana? Çocukların hepsinin gözü benim üzerimde. Bazıları yerinde sallanmaya başlıyorlar bile. Bu faslı daha fazla uzatmamam gerektiğini anlıyorum en sonunda. Kapıyı kapatıp masama doğru yöneliyorum.

“Oturabilirsiniz çocuklar.”

“Merhaba çocuklar. Öncelikle kendimi tanıtmalıyım. İsmim Kübra. Bu sene Türkçe dersiniz benimle geçecek. Biliyor musunuz? Bu benim meslek hayatımdaki ilk dersim. Ve haliyle biraz heyecanlıyım. Ben kendimi tanıttım. Sizi de tanımak istiyorum. Bu dersimizde tanışalım. Bir sonraki ders için sizden bir metin yazmanızı isteyeceğim.”

Masaya yaslanıyorum. Bana göre sınıfın sol tarafında ilk sıradaki çocuğu işaret ediyorum.

“Senden başlayıp arkaya doğru devam

edelim olur mu?”

Sarı, örgülü saçlı, yüzünde binlerce çil olan kız beni başıyla onaylıyor ve hemen ayağa kalkıp kendini tanıtmaya başlıyor.

“İsmim Ecrin Sude. Ecrin Sude Yılmaz. 11 yaşındayım. Atatürk Ortaokulu’nda 5. Sınıfa gidiyorum.”

“Teşekkür ederim Ecrin Sude. Ama okulunu ve sınıfını söylemene gerek yok. Bize kendinle ilgili başka ayrıntılar verebilir misin? Mesela ailen, anne baban ne iş yaparlar, kaç kardeşsiniz, neler yapmaktan hoşlanırsın, en sevdiğin ders hangisi?”

“Peki öğretmenim. Babam inşaat ustası, annem ev hanımı. Dört kardeşiz. İki abim ve bir erkek kardeşim var. Kitap okumayı çok severim. En sevdiğim ders Türkçe.”

“Seninle iyi anlaşacağız o zaman desene. En sevdiğin kitap hangisi? Ya da şu an okuduğun bir kitap var mı?”

“En sevdiğim kitap Martı Jonathan. Şimdi ise Abdullah Harmancı’nın Leylaklar Prensesi kitabını okuyorum.”

“Hım. Harika. Seninle bol bol kitap sohbeti yapacağız öyleyse. Teşekkür ederim. Şimdi arkadaşına söz hakkı verelim olur mu?”

“Tabi öğretmenim.”

“İsmim Büşra Kiraz. Babam bakkal. Annem çalışmıyor. İki kardeşiz. Televizyon izlemeyi ve kitap okumayı seviyorum. Arkadaşım Ecrin Sude ile tatillerde ve okul çıkışlarında buluşup oyun oynamayı ve kitap okumayı çok seviyorum. Ben de şu anda Michael

geçiriyorum içimden. Ama dur, ön yargılı olmamalıyım. Ah Kübra ah!

Bunları düşünürken öğrencimin anlattıklarını kaçırıyorum. Tekrar anlatmasını rica ediyorum. Hemen tekrar ediyor kurduğu cümleleri.

“İsmin Hasan Emre Korkmaz. Babam kaportacı, annem ev hanımı. Üç kardeşin en büyüğüyüm. Okul çıkışlarında ve yaz tatilinde babamın dükkânında oluyorum. Arabaları seviyorum. Babama yardım etmeyi seviyorum.”

“En sevdiğin araba hangisi Hasan Emre?”

“Honda Civic öğretmenim.”

“Hım o arabaları ben de her zaman sevmişimdir. Ama özelliklerini pek bilmiyorum. Teşekkür ederim Hasan Emre. Şimdi arkadaşını dinleyelim istersen.”

Hasan Emre’nin yanındaki öğrencim hâlâ oralı değil. Arkadaşının dürtüklemesiyle kendine geliyor. Ayağa kalkıyor hemen. Kolları bedenine yapışmış durumda, hazır ol vaziyetinde. Dudakları kurumuş, çatlamış.

“Efendim öğretmenim.”

“Hani kendimizi tanıtıyoruz ya. Senin de kendini tanıtmanı istiyorum.”

“Ben. Ben. Şey. Adım Yunus. 11 yaşındayım. 5. Sınıfa gidiyorum.”

“Tanıştığımıza memnun oldum Yunus ama hani arkadaşların kendini tanıtırken başka şeylerden bahsettiler ya. Senden onlardan bahsetsen olur mu?”

Yunus gözlerini kaçırıyor. Medet

umarcasına sıra arkadaşına bakıyor. Ama ondan aldığı tüyoları anlayamadığı yüz ifadesinden belli oluyor. Sınıfta da gülüşmeler başlayınca olaya müdahale etme gereği duyuyorum.

“Annen baban ne iş yaparlar, kaç kardeşsiniz? Neler yapmaktan hoşlanırsın mesela. Gibi.”

Yunus yutkunuyor. Yüzünde cümle kurmakta zorlandığını belli eden bir ifade var. Asosyal bir çocuk olduğunu düşündürüyor tüm bu belirtiler. Asosyal oluşundan dolayı iletişim kurmakta zorlanan bir çocuk olduğu kanaatine varıyorum gözlemlerimden. Yunus zor da olsa cümleye giriyor.

“Annem temizlikçi, evlere temizliğe gidiyor. Bab. İı. Şey. Dört kardeşiz biz. Abim sanayide çırak. Diğer ikisi henüz küçükler. Ben, benim yapmaktan hoşlandığım. Aklıma gelmiyor öğretmenim.”

“Baban ne iş yapıyor demiştin anlayamadım?”

“Babam yok öğretmenim benim.”

Sınıfta bir sessizlik oluyor. Açık pencereden esen rüzgârın sesi tüm sınıfı dolaşıp önce duvarlara sonra bana çarpıyor. Rüzgârın serinliği o an iyi geliyor çünkü kaynar sudan yanan vücudumun kendine gelmesi için buna ihtiyacı var. Yunus çoktan yerine oturmuş bile. Diğer öğrenciler ise başından dökülen kaynar suları izliyor şaşkınlık içerisinde. Toparlamam gerek. Ve öğrenmem. Ders bir; hiçbir öğrencine annesini babasını veya ailesini sorma, sorma! Özellikle sorma!

“Evet çocuklar. Hepinizle tanıştık. Sizinle tanışmak güzel oldu. Şimdi boş A4 kâğıdı dağıtacağım ve sizden kompozisyon yazmanızı isteyeceğim. Yaz tatilinde ne yaptığınızı yazacaksınız. Ders sonuna kadar zamanınız var. Bir sonraki derste de bunlar üzerine konuşacağız. Bu arada adınızı yazmayı unutmayın sakın”

Zilin çalmasıyla birlikte kâğıtlar önüme birer birer konuyor.

Kimisi karınca gibi, kimisinin geyik böceği gibi puntosu var. Öğrencilerime ilk verdiğim ödev. Bir sonraki dersim boş. Öğretmenler odasında tek başımayım. Kantinden bir kahve alıp öğrencilerimin kompozisyonlarını okumaya başlıyorum. Elime gelen ilk kâğıttaki yazılar kocaman yazılmış, bazı kelimeler sağa bazıları da sola yazlı. Hatta birbirinin içine geçen harfler bile var.

“Yaz tatilinde her gün mahallede top oynadık. Hatta bir keresinle babamla beraber işe gittim. Orada babam ve iş arkadaşlarıyla bile top oynadık. Hatta babamın eski iş arkadaşı belediye sporun eski futbolcusuymuş. Benim oynayışımı çok beğendi. Belediye sporun alt yapı hocasıyla görüşüp beni takıma aldırabileceğini söyledi. Babam izin verirse futbolcu olabileceğim!

Onun dışında televizyon seyrettim,

anneme ev işlerinde yardım ettim. Yaz tatili çok çabuk geçti.

Hamit Turan”

Ah Hamit! İnşallah istediğin olur. Neyse her öğrencim için bu kadar hayallere dalarsam kendim için kuracak hayalim kalmaz. Yine de güzel şey yahu!

“Yaz tatilinde atletizm ve İngilizce kursuna gittim. Sabah 10’da İngilizce kursu başlıyordu. İkiye kadar o kurs sürüyordu. Öğleden sonra saat 3’te de atletizm kursuna geçiyordum. O da beşte bitiyordu. Her gün sabah sekiz otuzda uyanmak zorunda kalıyordum. Bunu hiç sevmiyordum. Anneannem beni uyandırıyor, kahvaltımı yaptırıp beni kursa bırakıyordu her sabah.

Genellikle ben evden çıkarken kardeşim uyuyor oluyordu. Ona imreniyordum. Bu kelimeyi anneannemden öğrenmiştim. Cümle içinde kullanmak beni mutlu etti.

Berkcan Umut Abant”

“Yaz tatilinde hemen her gün Ecrin Sude ile beraberdik. Onu çok seviyorum. Onunla çok güzel kitaplar okuduk. Sonra birlikte çizgi film seyrettik, oyunlar oynadık, hayaller kurduk. İleride ünlü bir yazar olmak istiyorum. Hatta şiirler yazıyorum, onları Ecrin Sude’ye okutuyorum. Çok beğendiğini söylüyor. Hatta onlardan birini buraya yazmak istiyorum.

...

...

Şiirimle ilgili düşüncelerinizi çok merak ediyorum, umarım beğenirsiniz.

İnşallah çok güzel bir okul dönemi geçirir ve yine bol bol kitap okuyabileceğimiz yaz aylarına kavuşuruz. <3<3<3

Büşra Kiraz.”

Elimdeki kâğıtlara bakıyorum. Biraz hızlanmam gerektiğini anlıyorum. Kâğıtları karıştırıyorum. İçlerinden bir tanesi gözüme takılıyor. Sonlara doğru ama aradan çekip okumak istiyorum. Sadece iki kısa cümleden oluşuyor.

“Yaz tatilinde sanayide çalıştım. Oyun oynamayı özledim.”

Kâğıtların hepsini bırakıyorum masaya. Ellerim titriyor. Ders iki; yaz tatilinde ne yaptıklarını da sorma.

(Ağustos 2022, Gördes)

ŞAIR VE GÜZEL*

SEYİTQUL OSPANOV

ÇEV.: AŞUR ÖZDEMİR

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

17

* Seyitqul Ospanov, Quldar Köterilisi: Povest' jäne Äñgimeler, Jazuwşı Baspası, Almatı, 1998. s. 138-145.

Toplantı uzadıkça uzadı. Millet neredeyse iki saattir kımıldamadan oturuyor. Ağızların sulanması, midelerin guruldama başlanması öğle yemeği vaktinin de geldiğini gösteriyor. Fakat müdür hiç orali değil, oldukça dinç görünüyor. Coşkun. Yorgunluk ve bıkkınlık emaresi görünmüyor üstünde. Hatta laf lafı açıyor, müdür de işle hiç alakası olmayan meseleleri çok mühim şeylermiş gibi heyecanlı heyecanlı anlatıyor. Ne de olsa müdür. İstedikini söyler. Ne söylerse söylesin, yemek seçmeyen oburlar gibi odadaki herkes başını sallayarak sessizce dinliyor. Jumagul Sarsenoviç bütün hünerini ortaya koydu. Tıpkı zikir yapan şaman gibiydi. Kâh güldü kâh küplere bindi. Birkaç kere eli kaşındı ve yumruğunu masaya vurdu. Altında yumuşak ve yüksek koltuk, hop oturdu hop kalktı. Ara sıra işgüzarlık yaparak bir şeyler de sordu. Hararetle bazı kâğıtları aradı. Bazılarını ikaz etti. Bazılarına teşekkür etti. Her şeye sabretti. Hiç kimse gıkını bile çıkarmadı...

Bir zaman sonra o kadar insanın teri, nefesi, kokusu havaya karıştı. Dolayısıyla odanın havası iyice ısınıp bozuldu. Milletın çilesini hafifletmek için personel bölümü müfettişinin arkasındaki büyük pencerenin üst gözünü açtı. İçeri biraz temiz hava girdi. Fakat bu nispi rahatlamayı kimi hissetti, kimi hissetmedi. Çünkü yangına serpilten bir kova su kadar ancak tesiri oldu. Oda yeniden kaynamaya başladı. Oda yine eski hâline döndü. Dışarıdan

da sam yeli esmeye başlayınca oda tam bir cehenneme dönüştü. Bu yetmiyormuş gibi pencerenin açık gözünden içeri bir arı girdi ve milletin iyice rahatını kaçırdı. Arı “Hanginizi sokayım da inleteyim?” dercesine adam seçer gibi herkesin tepesinde vızıldayarak uçtu ve nihayet gidip müdürün yanına kondu. En güçlünüğü hâlledeyim der gibi... Bu sırada sanki bedbaht arı kendisini sokacaktı gibi sevimsiz, kısık gözleri nezle olmuşçasına yaşaran, tel tel olmuş saçlarını devamlı yağlayan, yüzü daima kıpkırmızı dolaşan bastıbacak Jaken, uzun masanın öbür başındaki yerinden fırladı, kalın bir dergiyi ikiye büküp eline alarak müdürün yanına geldi. Ersayın bıyık altından güldü. “Aman ya Rabbi, bundan başkası olamaz!” Geçende 1 Mayıs Bayramı’nda biri duvar gazetesine “j” harfini çokça kullanarak bir bilmece yazmıştı. Onu hatırladı. “Joğarğı jaqtağılarga jağınuwdan jalıqpaytın jarqın jüzdi jaysañ jigit.* Bu kimdir?” Kim olacak, gün gibi açık. İşte cevabı...

Jaken, kollarını göğsünün üstüne çapraz bağlamış, arkasını duvara dayamış, oklava gibi dimdik oturuyor. Ancak bütün bunlar sadece bir maske. Çünkü kara gözlüğünün arkasındaki gözleri yumuk, kirpikleri üst üste binmiş. Uyumakta olduğu hiç kimsenin

* “Yukarıdaki büyüklere yağ çekmekten bıkmayan güler yüzlü, mütevazı yigit.” anlamına gelen cümle, adamın isminin baş harfi olan “j” harfinin ortaya çıkması için Kazakça olarak verildi. (Çev.)

aklına bile gelmiyor. “Bu hüneri, ilçe parti icra kurulunda çalışırken öğrenmiştim.” der her zaman. “Çünkü orada devamlı toplantı yapılıyor. O kadar toplantıya dayanmak mümkün değil, yoruyor insanı, bundan ötürü kara gözlükleri takarak başkanlık divanında şekerleme yaparsın. Hiç kimse şüphelenmez. Horlamamak kaydıyla tabii.”

Kıvrıkcık saçlı delikanlı önündeki bir yaprak ak kâğıda birinin resmini çizmeye başladı. Ersayın boynunu uzattı. Müdürün cansız resmi imiş. Parlayan kafasının üstüne sanatlı bir şekilde “Jumağul Saresenoviç” yazdı. Bir yüzüne yüz somluk* para yapıştırdı. Bir yüzüne ise arabasını. Beşiğe belenmiş uzun saçlı bir kadın şeytanı iki eliyle sallamakta...

Canı sıkılan, toplantıdan yorulan herkes kendisine böyle bir meşgale bulmuş...

Bekleme odasından aniden sekreter kızın acı sesi geldi:

“Olmaz! İzin veremem!”

Birisi işitilir işitilmez bir sesle âdeta yalvarıyor:

“Ben... Yalnızca bir dakika... Kendisi çağırmıştı... Evladım, hemen girip çıkacağım... Saat on ikide demişti...”

Hemen ağır çam kapı tıkırdadı. Bileği güçsüz bir çocuk mu yoksa ihtiyar mı bilinmez, birisi kapıyı iteliyor lakin açamıyor gibiydi.

“Kim o?” diye bağırdı müdür.

Ayağını sağlam basarak omzuyla itelemiş olmalı ki kapı zorla aralandı. Öbür taraftan saçı gözlerine dökülmüş, dama tahtası desenli eski gömleğinin bir yakası aşağıda, bir yakası yukarıda, büzülmüş bir adam görüldü. Girmeye cesaret edemediği için ayakları eşiğin öbür tarafından kaldı. Bağrını içeri uzattı. Almadan idi. Taş taşımış gibi boncuk boncuk terlemiş. İçeridekiler şöyle bir göz attı.

“Mer-haba...”

Kime selam verdiği belirsiz. Muhatabını bulmayan bir selam... Müdür tiksinti ile baktı. Umacı görmüş gibi yüzünü buruşturdu.

“Ha, sen misin?”

Almadan’ın eli ayağı birbirine karıştı.

“Evet, benim ya... Ben...”

“Hayırdır?”

“Hayır. Bugün gel demiştiniz ya. Kitapla ilgili...”

“Ha, hatırladım, biliyorum, işte görüyorsun ya toplantıdayım. Bir saate kalmaz biter. Bekle. Sonra konuşuruz.”

“Tamam Juma aka.”

Çıkarken kapıyı zorla kapattı. Kasaya tam oturana kadar uzun uzun inledi kapı...

Almadan neden “Juma ağa” dedi ki? Yoksa ben yanlış mı işittim? Belki de “Juma aka” demiştir.* Müdür ondan beş altı yaş küçük değil mi? Hayır, yanlış duymadım. “Juma aka” dediği kesin. Hey gidi dünya! Kim derdi ki Almadan aka böyle sefil duruma düşecek.

* Kazaklar, Sovyet devrinde rubleyi "som" diye adlandırdı. (Çev.)

* “Ağa” hitabı yaşça büyük kişiler için, “aka” hitabı ise daha çok akranlara ve küçükler için kullanılır. (Çev.)

Vaktiyle kabına sığmayan, dikbaşı bir şairdi. Daha ilk kitabıyla şöhreti yakalamıştı. “Deha, büyük kabiliyet, müthiş bir olgu!” diyerek bütün gazete ve dergiler onu övmek için birbiriyle yarışlıyordu. Bütün aksakal şairlerden de takdir ve dua almıştı.

Almakan aka özellikle gençlerin en sevdiği şairdi. Şiirlerinde gençlik ateşi, aşk, olağanüstü fikirler, ümit, emel, dert, hüznün ve hayal vardı. Almakan aka öğrenci yurtlarında koyu kara saçını dalgalandıra dalgalandıra gür sesiyle şiirler okurdu. Onu bir kere görmek kızların en büyük hayali idi. Onun imzaladığı sıradan bir kâğıt bile tıpkı masallardaki gibi olağanüstü özelliklere sahip oluverirdi.

Şan. Şöhret. Mutluluk. Her şeye sahipti. Hiçbir eksiği olmayan bir şairdi. Gelgelelim aslında kurt gibi içini kemiren bu tatlı sözler, Almakan’ı alabildiğine şımarttı ve kendinden geçirdi. Mutluluktan hiçbir şey görmez oldu gözleri. Yürek taştan yahut demirden değil ki, kaldıramadı bu kadar ilgiyi. Almakan aka iyice salıverdi kendini. Bütün benliğini saran, belirsiz, şımarık bir güç peyda oldu içinde. Şöhretten başı döndü. İçmeye başladı. Artık zirveye çıktım diye düşündü. Artık ağzından şiir kokusu ile şarap kokusu birlikte çıkıyordu...

Böyle şöhretin zirvesinde dolaştığı zaman bir gün, gözü dumanlanmış, yüzü kızarmış, saç başı dağılmış hâlde ikinci şiir kitabının el yazmasını kucaklamış, ak gömleği ak yelken gibi

dalgalanarak şiir bölümünün kapısını tekmeyle açıp içeri girdi. Girdi lakin sanki yanlış bir yere gelmiş gibi etrafını süzerek bayağı bir bekledi. Birtakım kâğıtlara gömülmüş, masa başında oturan dört adam ona tamamen yabancı, çok ufak, çok uzak kişiler olarak göründü. Sarsenoviç şiir bölümünün başkanı idi. Dik dik bakarak oturuyordu masasında.

Almakan aslan gibi kükreyerek:

“Burası nere?” dedi.

“Şiir bölümü...” dedi çekine çekine.

Almakan başını sallayarak iç çekti:

“Şiire kurban olun siz! Hepiniz tam devlet memurusunuz! Rezalet! Burada benim şiirimi anlayacak adam var mı?”

Sonra elindeki dosyayı Sarsenoviç’in masasının üstüne çarpar gibi koyup:

“Adın ne?” dedi.

Sarsenoviç bu üslup karşısında ne yapacağını şaşırdı. Hiç böyle aşağılanmamıştı. Bir iki kitabı basılmış, oldukça tanınmış bir adama çocuk gibi adını soruyor. Yüzü kıpkırmızı oldu. Özellikle emri altında çalışanlardan utandı. Herkes onu kocaman müdür diye bilirken...

“Jumagul...”

Almakan gözünü yumarak biraz düşündü.

“Şiir yazıyor musun?”

Bu adam beni herkesin gözü önünde rezil ediyor...

“Yazıyoruz...” dedi ürkekçe.

Almakan başını tuttu.

“Hayır, senin gibi bir şair tanımıyorum ben, adını da hiç duymuşluğum yok.

Sen benim şiirlerime hakemlik edemezsin. İlhamı karşı ayıp olur. Günahtır. Yarın nasıl bakarım onun yüzüne? Beni kimlerin eline terk ettin demez mi? Ah benim zavallı şiirlerim.”

Almakan derin bir iç geçirdi; dosyayı Jumagul Sarsenoviç'e bırakmaya gönlü razı olmadı, kıyamadı, kıskandı, koltuğunun altına kıştırarak çıkıp gitti. Bu olaydan sonra ikinci kitabını bastırmak için çok acele etmedi. Zaten sonsuz bir mutluluk ver huzur içindeydi.

Almakan içki müptelası oldu. Seveni sayanı çok. Kimi konyak, kimi şampanya ısmarlıyor. Sonradan birahanelerin müdavimi oldu... Mutluluğu ve huzuru kaybetti. İlhamı da düzün yüzünde bırakıp gitti onu. Devamlı iş değiştirdi. Aile huzuru da bozuldu. Nazını ve şımarıklığını hiç kimse çekmez oldu. Hiç kimseden şefkat görmez oldu. Sonunda bu hâllere düştü...

Yıllar geçti. İlham kaynakları soğuldu. Duygunun kızıl laleleri kurudu. Sanatına âdeta tapan halk, yavaş yavaş Almakan'ın adını da unutmaya başladı. Çok geçmeden de büsbütün unuttu. Çok sert davrandı halk. Mutluluğu yitirmiş, başındaki baht kuşu uçup gitmiş şairi affetmedi. Onlara göre şair dediğin yıldız gibi devamlı parlamalıydı. Sönmüş bir yıldızı görmek istemediler. Evet, hayatta her yalan, her şey fâni. Almakan bunu anladı...

Almakan uzun yıllar sonra yeniden hayata döndü.

Ancak tamamıyla başka bir insan olarak döndü. Eski Almakân'ın iskeleti. Gölgesi. Ruhu. Heyecansız, ateşsiz. Yüreği yok. Biçare. Zavallı. Kul. Herkes gibi çoluk çocuğunu doyurma derdine düştü. Geçinmeye çalışan sıradan insanlardan biri oldu... Madem böyle acınacak hâle düşürecekti öyle ise Tanrı neden onu böyle şımartmıştı, yıldızını parlatmıştı, büyük bir deha vermişti ona? Niçin alay etmişti onunla? Şimdi elindeki şekeri alınmıştı, ağlayan bir çocuk gibi bırakmıştı ortada. Önce bal verip sonra niçin tuz yalatmıştı? Hey gidi dünya hey! Kimin aklına gelirdi böyle olacağı? Hayat niçin böyle adaletsiz? Bir şairin kaprislerini kaldıramadı mı? Neden?

İşte şimdi evvelce adam yerine koymadığı, burun kıvırdığı, değerini düşürür diye şiirlerini okutmayı bile az saydığı Jumagul Sarsenoviç'in huzuruna sıradan bir insan olarak gelmişti.

Hayat çok garip.

Ersayın, çocukluğundaki bir vakayı hatırladı. Kum içindeki şehirden oldukça uzakta bir köy. Okulu da kendisine uygun, avuç içi kadar. Öğretmen durmuyor. Gelen bir yıl zor dayanıyor. Çünkü uçsuz bucaksız bozkır. Her taraf kum. İlgi çekici hiçbir şey yok. İnsan delirecek gibi oluyor. Burada zaman durmuş sanki.

Ersayın'ın beşinci sınıfa geçtiği sene okula şehirden bir kız geldi. Adı Aysuluv.*

* Aysuluv; ay ve suluw (güzel) sözlerinden meydana gelmiş, ay gibi güzel anlamına gelen bir kız adıdır. (Çev.)

Hakikaten de ay gibi güzel. İnce ve mevsun vücudunda zerre kadar bir kusur bulmak mümkün değil. Yüzü kar gibi apak. Dudağı kiraz gibi kıpkırmızı. Dişleri inci gibi. Sağını güzelce kısaltmış. İpince, nazenin. Çubuk gibi. Süse düşkün, güzel giyiniyor. Tuhaftır, üstüne ne giyerse giysin özel dikmiş gibi yakışıyordu. Hatta adi bir kazak bile güzelleşiyordu üstünde. Her sözü bir miskal altın gibi. Tebessümü bal şerbeti. Gözleri firenk üzümü gibi. Belli belirsiz bir şekilde suratını asması bile büyük lütuf... Bütün gençler vurgun. Bütün kalpler yaralı. Köyün biricik baht kuşu oldu. Herkesin ümidi var. Ufacık oğlanlar bile okula ders için değil Aysuluv ablalarının cemalini görmek için geliyor gibiydiler. Onun dersi her zaman bayram gibi. İki ellerli kanda da olsa gençler akşam toplantılarına ve eğlencelerine gitmeye çalışır. Tek maksatları Aysuluv ile konuşmak, şakalaşmak, onun o ahenkli gülüşünü işitmek. Aysuluv gerçekten de eğlencelerin gülü idi. Şarkı söyler. Dans eder. Gitar çalar. Tabiat güzellikle birlikte kabiliyet de vermiş ona. Tanrı'nın bütün cömertliği görülüyordu onda...

Ertesi yıl baharda Aysuluv, Kayırbek'le evlendi. Kayırbek yetim, yalnız yaşayan bir yığitti. Sağlam karakterli. Dürüst. Çalışkan. Hile hurda bilmez. Aysuluv hiç kimsenin malına mülküne, makamına ve işine heveslenmedi. Gönlü Kayırbek'i istedi. Kayırbek de onu tarifi imkânsız bir şekilde sevdi. Âşıktı ona. El

üstünde tuttu devamlı. Bir insan tek evladını nasıl el bebek gül bebek büyütürse o da karısına öyle baktı. Bir kere bile üzmedi. Sırf Aysuluv için yerin dibindeki şehre gidip elma, kayısı, kuru üzüm, şeker ve bisküvi alıyordu. Ne olursa olsun gök traktörünü bağırta bağırta akşam eve erken varmaya çalışırdı. Çünkü yüzünü görmeden bir gün bile duramıyordu. Birbirlerinden hiç ayrılmıyorlardı. İki odalı küçük evlerinde neşe ve mutluluk kahkahaları eksik olmazdı...

Ersayın, Aysuluv ablasını çok seviyordu. Yarın delikanlı olunca tıpkı Aysuluv gibi bir güzelle evlenmek istiyordu. Başka bir saadet kuşuyla avunamayacağına inanıyordu...

Aradan dört yıl geçti. Bir yaz akşamı Aysuluv'un cemalini görmek için yine aceleyle eve gelirken karanlıkta traktörü yoldan çıkıp ırmağa düşmüş ve Kayırbek ölmüş. Bu, Aysuluv'a çok koydu. Açık havada yıldırım çarpmış gibi oldu. Henüz hayattan kâm alamamışlardı. Nice emel, ümit, hayal, sevinç yok olup gitmişti. Bakmaya kıyamadığı sevgili yâri yoktu artık. Dertlenip karalar bağlayarak iki küçük oğlu ile yapayalnız kaldı. Hayatın bütün yükü de omuzlarına bindi. Kayırbek'in sağlığında belini bükerek yerden bir ot bile kaldırmamıştı. Ama şimdi... Ölenle ölünmez. Odun, su. Ot. Hayvanlar. Ahır. Ancak bunların hepsine dayanabilen insan bozkırda yaşayabilir. Aysuluv hepsine dayandı. Sabretti. Kucak kucak

seksevil* kırdı. Dehşetli sıcak altında beyni kaynatarak, sivrisinek ve üvezle dalaşarak ot ve devedikeni biçti. Ahır onardı. Mal bakmak, insan bakmaktan bin kat daha zor. Fakat o asla yılmadı. Mağrur güzelliğinin gereğini yerine getirdi. Nice kalburüstü adamlar dulluğuna bakmadan genç kız gibi mal mülk vererek evlenmek istediler onunla. O hiçbirine yüz vermedi. Çocukları yetim, kendisi de dul gibi değildi.

Ersayın komşusu idi. Bir gün Aysuluv odun yarıyordu. Elinde bir batman kara balta. Hınçla vuruyordu sekseville ancak bir budağı bir türlü koparamıyordu. Balta sanki taşa vuruyor gibiydi. Aysuluv enikonu öfkelenmişti. Budak olduğu gibi duruyor. O kadar çabalamasına rağmen bir şey çıkaramayan Aysuluv, elindeki bir batman kara baltayı bir yana fırlattı ve çocuk gibi ağlayarak yongaların üstüne oturdu. Göz göz olmuş narin ellerine uzun uzun baktı... Ersayın'ın yüreği sızladı. Koşup yanına gitti.

“Abla, odunu ben yarayım.” dedi ürkek ürkek. Aysuluv hasta gibi zorlanarak kalktı yerinden. Zorla gülümsedi. Derin bir iç geçirdi.

“Sağ olası. Senin bir kere yardığın odun neye yetecek? Daha uzun yıllar yaşamamız lazım bizim... Uzun yıllar...”

Ersayın onun ızdırap çektiğini, çok zorlandığını anladı. İçinden hayatın zorluklarına boyun eğerek gururunu

* Seksevil; kumlu yerlerde yetişen, gövdesi boğum boğum, kıl yapraklı bir bitkidir. (Ç.N.)

ayaklar altına almaz inşallah diye dua etti. O hâlde görmek istemedi onu.

Ancak hayat zor.

Kış mevsimi idi. Ersayın ne kadar uğraşırsa da bir problemi çözemedi. Sonra Aysuluv ablaya sorayım diye düşündü ve matematik kitabını koltuğunu altına kıstırdı, üstüne gocuğunu giydi, koşarak dışarı koştu. Hava zifirî karanlık... Yarı yolda aniden duruverdi. Ayaklarını eşige küt küt vurup balgam sökerek çiftlik müdürünün salına salına yürüyen bir ayı gibi Aysuluv'un evine girdiğini gördü. Kıtır kıtır eden karın üstünde, iliklere işleyen ayazın altında vücudu kâh ateşler içinde kalıp kâh buz gibi olarak evin köşesinde uzun zaman bekledi. Bir ara Aysuluv'un sokağa bakan penceresinin ışığı sönüverdi. Aysuluv hakikaten karanlığın kollarında kalmış gibi geldi ona. Gözlerinden çıkan sicim gibi sıcak gözyaşı yanaklarında buz oldu...

Ertesi gün Aysuluv, çiftliğin deposundan ağzı bağlanmış bir çuval yemi kızağa koyarak eve getirdi.

O gün Ersayın için güzellik kavramının yıkıldığı gün oldu.

Aynı o gün gibi Ersayın'ın göğsü sıkıştı, gözlerinde sıcak bir şey donup kaldı.

Jumagul Sarsenoviç:

“Böylece toplantı sona erdi.” dedi.

Herkes paldır küldür yerinden kalktı. Ersayın gözünü mendiliyle sildi.

Dışarıda bekleme odasının kapısının ağzında yetim çocuk gibi bir avuç olmuş oturan Almakın'ı gördü.

Yüreği sancıdı.

Hayat çok garip...

MİT VE SEMBOLLERİN HAYALLERDE BULUŞTUĞU ROMAN: BEYAZ GEMİ YAKUPHAN GÜLEÇ

ÖTÜKEN

24

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

XX. Yüzyılın ikinci yarısında yazdığı romanlarla geniş yankı uyandıran Kırgız Edebiyatının önemli isimlerinden Cengiz Aytmatov'un Beyaz Gemi'si üzerine konuşacağız.

Aytmatov'un merak unsurunu sürekli diri tuttuğu bu romanda çocukluk ve masumiyet ana temamızdır. Bu temanın yardımcı unsurları ise Kırgız mitiyle harmanlanmış anlatımlar, iyi ve kötünün karakterlerle şekillendiği tasarımlardır. Böylece kahramanımız adsız çocuk üzerinden ilerleyen sembollere yaslanan hikâyemiz vurucu bir sonla tamamlanmaktadır.

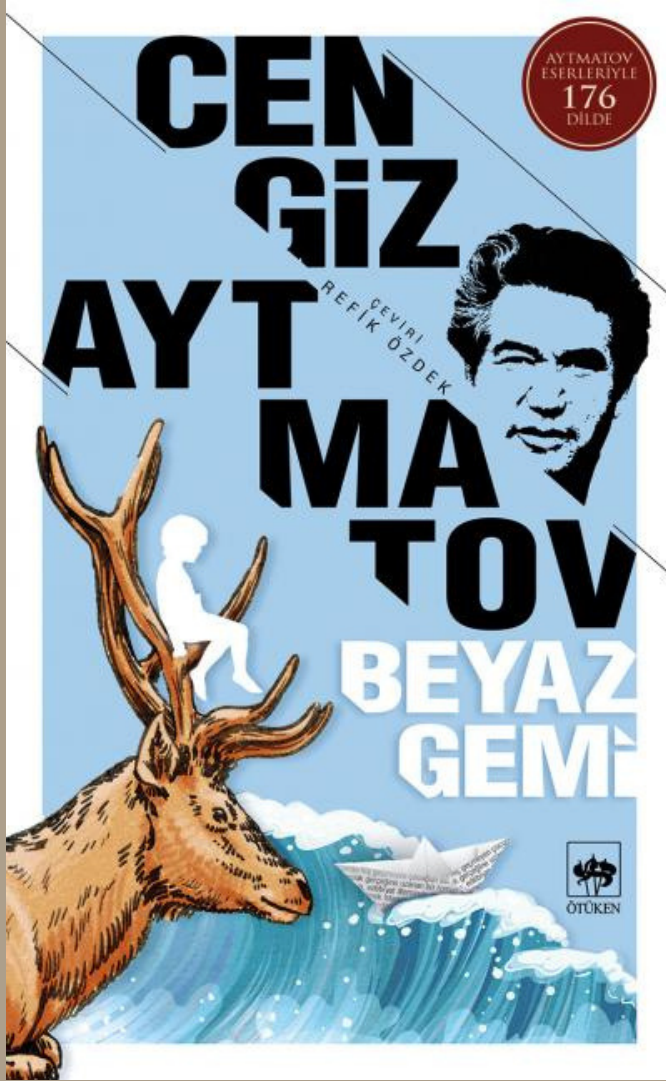
Anlatıcımızın yaşanacakları sezdirerek giriş yaptığı eserde kameralar mekân tasvirine doğru döner ve mekânın içerisine iyi ile kötünün sembolleştiği karakterleri yerleştirir. Bu karakterler arasına ise tabiri caizse bir kuzu yani kahramanımızı yerleştirir. Sinematografik dilin çok iyi kullanıldığı anlatımlarla kahramanımızın dünyasına yöneldiğimiz ilk bölümde yalnız ve masumiyet temalı olay örgüsüyle karşılaşmaktayız. Yalnızlığına dost edindiği dedesinin hediyesi olan dürbünle konuşan kahramanımıza, satıcıdan alınan çantayla okula gideceği müjdelendir.

Kahramanımızın hayallerle süslü Santaş vadisindeki hayatında anne ve babasız soluk alışverişlerine tanıklık ederiz. Bu soluksuzluktan kurtulmak için dürbünüyle uzaklara, hayal edebileceği ötelere bakarken denizci olduğunu öğrendiği babasının yanında

kalbi atar. Babasını iskelede bekleyen üvey kardeşlerini tanır. Annesini ve üvey kardeşlerini de düşünür. Elleri hele bir bollaşsın kahramanımızı da alacaktır annesi. Bu hayaller çocuğumuzun yaralarını bir nebze de olsa sarar. Kahramanımıza tutulan kamera ara ara iyiliğin sembolü Mümin dedeye, kötülüğün sembolü Orozkul enişteye ve üvey ninesine, arada kalmış Bekey teyze ile Seydahmet'in ailesine çevrilir. Böylece yan karakterleri ve yaşanacak çatışmalara nasıl sürüklendiğimizi keşfetmeye başlarız. Bütün karakterleri tanıdığımız olaylar zinciri içerisinde kahramanımıza bir ad verilmemesi aslında onun kimsesiz ve yalnız olduğuna işaret eder. Bu ise kitabının dramatikliğini koyulaştırır.

Hayalleri ve masallarıyla yaşayan adsız çocuğumuz artık okula gitmektedir. Okulunda yine yalnızdır. Hayalleri ve masumluğuyla doldurduğu heybesini her gün omzunda taşımaktan bıkmaz. Dedesinin anlattığı Boynuzlu Maral Ana'nın bir gün geleceğine inanmaktadır. Onun gelişi umudu temsil etmektedir.

Romanda olaylar birbiri içine geçerken kahramanların üzerinden bir toplum eleştirisi yapılmaktadır. Bu eleştirilerin kahramanlara çok güzel giydirildiğini görmekteyiz. Yazar adeta insan davranışlarının eskizini alttan alta, hissettirmeden çizmektedir. Yani demem o ki Aytmatov sadece iyi bir anlatıcı olmakla kalmayıp mahir bir kurgu ustasıdır da.

Romanın son sayfalarına doğru ilerlerken iç içe geçen olaylar sarmalı çözülüp yürek hoplatan bir sona sürükleneceğimizi hissederiz. Anlatım ve kurgudaki başarıyla birlikte okura kıvamında bir seziş sunmasıyla da yazar

Beyaz Gemi'nin masum çocuğunu merkeze koymuştur. Ki, romanın sonunda yazarın sesinin gürleştigi zaman anlıyoruz ki yazar bu vurucu sonu yavaş yavaş pişirmiştir.

Adsız çocuğumuzun balık olup kendini Isık-Göl sularına bıraktığı anda Beyaz Gemi ile çocuğumuz birleşir, mutluluk arayışına ve umuda liman anlamını yükler. Ve marallardan uzaklaşır, dedesinin dünyasından uzaklaşır. Kendisine anlatılan umudun yıkımından uzaklaşmak ister.

“Balık olacağım ben, duyuyor musun dede, balık olacağım ve yüzüp gideceğim buradan.”

Ve yazımızı burada bitirirken yazarın tavsiyesine kulak verelim:

“Ona acıdıktan sonra onu her şeyden önce anlamak gerek. Sonra, insanın içi, buna yatıyorsa, ne yapalım, derin bir acıma da duyabilir.”

BİLEMEZSİN ESME ŞİMŞEK

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

27

Sokak lambasının ölgün ışığı tüm masaları bir bir aydınlatırken bir ben konuşuyorum bir Recep. İki söz buluşuyor. Biri benim diğeri Recep'in. Anlamı dışında kullanılmış birkaç kelime savruluyor masaya: kemal, kâmil, ermek, olgun...Kitaplardan öğrenilmiş gibi sahte iki cümle kuruyor Recep. Kirpiklerim yere değiyor o an. Yüreğime onulmaz bir ağırlık gelip oturuyor. O vakit anlıyorum Recep'in de bana inanmadığını. Akrep ve yelkovan yeni günün hesabını ömrümüzden bir bir aldığı bir anda söz bitiyor, evlere dağılıyoruz.

Annem, babam, Aliye, amcaoğlu gibi son çarem olan Recep de inanmıyor bana. Oysaki tam on beş gün olmuş, hiçbir günahın girdabına girmeyeli. “Âdem'den bilesin günahsız kul olmaz.” “Hem ben seni çocukluğundan tanırım Kemal. Adı Kemal olan diğer adamlara benzemiyorsun sen.”

“Cenazeden cenazeye namaz kılarsın be evlat, dua bildiğin de şüpheli zaten.” “Gül gibi karın Aliye'yi bezdirince hâkim sizi tek celsede boşamadı mı?” “Tembelliğinden, işsizliğinden, rakı sofralarından usandım.” “Mayan bozuk be senin aslanım.” diyor, dilleri ile tekrar edip gönülleri ile onaylayarak kendime olan tüm inancımı yıkıp beni yerin geometrisine indiriyorlar. Yakınlarımla anlattıkları ile gözümde canlanan görüntülerin altında eziliyorum. Dilimin, gözümün, gönlümün günah kapısını araladığı anlar bir bir geçiyor zihnimden. Bir gün

karşılarına dikilip “Bir rüya gördüm, cehennemsi bir düştü. O vakitten beri on beş gündür hiç günaha bulaşmadım. Adım gibi Kemal olma niyetindeyim” deyince kimse inanmıyor tabii. Gecenin sessizliğinde kendimi yine bağışlayamıyorum. İçim daha da sıkılıyor. Mazi ile alakamı kesmek için ayağa kalkıyorum. On beş gün önce söz vererek kapattığım çekmeceyi açıyorum. Gümüşü tütün tablasına iliştiriyor gözlerim. Doğuştan verilmiş bir görevi yerine getirememenin pişmanlığı ile sigaramı elime alıyorum. İşsizlik ve tembellikten kalıbımın çıktığı koltuğa uzanıyorum. Anlardan birindeyim, rüya, kozmik bir hata, hayal, mazi... Hangisi deseler, cevabım yok. Adaçayı rengindeki evimizin bahçesinde çocuk yaştayım. Eve doğru yürüyorum. Annem pazara gitmiş. Babam yine işe gitmemiş, kurmuş çilingir sofrasını. O gelene dek içiyor. Annem geliyor sonra, başımı okşayıp giriyor içeri. Pazardan getirdiği torbaları atıyor önüne. Fakirlik kokusu ile rakı kokusu birbirine karışıyor. Sonra annem başlıyor söylenmeye. Tartışma çıkıyor. Babam annemin üzerine yürüyor. Ben o sırada bağıriyorum ama sesim onlara ulaşmıyor. Babam öldüresiye dövüyor annemi. Yere çömelip kulaklarımı tıkıyorum. Bir karanlığın içine içine savruluyorum. Yavaş yavaş aydınlanıyor hava. Yine aynı bahçeden eve doğru yürüyorum. Bir ses yankılanıyor semaya, tanıyorum bu sesi. Ezan sesi bu. Bir ninem çıkıyor avluya abdest

almaya. Annemin çok işi var, babamın da öyle, bir türlü yetişemiyorlar vakte. Çeşmenin yanına oturuyorum. Ninem uzuvlarına ıslıl ıslıl parlayan suyu sürerken seviyorum Allah'ı. Sonra ninem ölünce mesafe giriyor aramıza. Çünkü annem Allah onu yanına aldı, diyor. Çok seviyormuş da ondan, diyor. Ben de seviyordum ninemi, benim yanımda kalsaydı, ölmeseydi, diye bir ağıt tutturuyorum. Sus, diyor annem. Allah çarpar, deme öyle, diyor. Susuyorum. Çok nadir konuşuyorum o vakitten sonra Allah ile. O da beni sevmiyor zaten biliyorum. Sevmiyor çünkü o iyi çocukları severmiş öyle diyor, Recep'in annesi. Biraz daha yaş alıyorum, bununla birlikte ona olan küskünlüğüm korku ile yer değiştiriyor. Bahçesinden elma aşırırken Bahri Dede tükürük saça saça Allah sizi taş edecek, diyor. Taş olmaktan korkuyorum. Allah'tan korkuyorum. Ninemin sene-i devriyesinde Piç Ali'nin annesinin dedikodusunu yaparlarken. Sus kız Allah çarpacak ikimizi de ne gıybet yaptık, cayır cayır yanacağız öte dünyada ikimiz de, diyor yengem. Korkup sımsıkı kapıyorum gözlerimi. Tekrar karanlığın içine içine yuvarlanıyorum. Zihnimde cayır cayır yanmak fikri. Fikir ötesine geçip yanık kokuları çarpıyor burnuma. Göğsümü sıkıştıran kanırtıcı bir öksürük nöbetine tutuluyorum. Kulağımda ambulans ve itfaiyeyi andıran senkop bir ritim. Zifiri karanlık biraz olsun aydınlanıyor. Bir adam görüyorum belli belirsiz. Daha

önce görmediğim bir çehre. “Beni duyuyor musun, beni duyuyor musun?” diye sesleniyor. Sesine yanıt veremesem de başımı sallıyorum onaylarcasına. Yangın çıkmış, evin cayır cayır yanmış ama sen, ama sen...

Kocaman bir umut taşıyan o cümlesini kuruyor:

“Allah'ın sevgili kuluymuşsun, kurtuldun kardeş.”

MUALLİM

I. KISIM*

AYDIN AKDUMAN

30

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

* Bu öykü üç kısımdan oluşmaktadır. Diğer kısımlar sonraki sayılarımızda tefrika edilecektir.

İnsan, bir hikâyede kendinden bahsedilmiyorsa anlatılan meseleden çabucak sıkılır. İster ki hep onun adı geçsin, kelimeler hep onun duygularını sırtlansın, her satırda, her harfin üzerinde kendi izini bulsun. Bu yüzden bir duvarı anlatmak, mesela, onu ayakta tutan sokağa kalmıştır ya da gökyüzünü toprağın. Taşın sert duruşuna inat filizlenen bir otun hikâyesini, onu yukarıdan izleyen sararmış bir yapraktan daha iyi ne ya da kim anlatabilir ki? Ne de olsa yollar varılacak yerlerle değil, kendisini anlamlı kılan, ona eşlik eden şeylerle anılmayı tercih eder. Kenarda bırakılmış bir ayak izi, düşürülmüş bir mektup, öfkeyle tekmelenip kıyıya savrulmuş bir çakmak taşı ya da bir vedanın ardından unutulmaya terk edilen bir mendil. Yol içe dönüktür, içinden gelen neyse ona tutunmayı tercih eder. Biliyorum, çünkü uzun sayılabilecek ömrümde hiçbir yolun vardıgı noktayla ilgilendiğini görmedim. Hoş, hepi topu iki yol gördüm bugüne kadar, biri sağımdan geçer diğeri solumdan. Ama olsun, yine de sağımı solumu bilirim, çünkü onun da beni izlediğini umarak denizi izlemeyi severim ben.

Uzun yıllar iki yol arkadaşım ile denizin gün batımıyla yürüyüşünü izler, ardından insanların düşürdükleri nesneler üzerine sohbet daldık. Acaba hangi insan geri dönüp kaybettiği şeyi bulmaya çalışacak ya da hangisi bile isteye kaybettiğini, bir daha bu

yollardan geçmemek suretiyle anlatacak, buluşma anında gözden yaş mı, yoksa dilden çığlık mı dökülecek ya da rüzgâr insanlar yollarını şaşırırsın, başka bir dünyanın da mümkün olduğunu hissetsin diye alıp bizden uzaklara mı taşıyacak, düşünür dururduk. Arada sırada birimiz iç geçirirdik. Sonra bir esinti, tüm seslerimizi alır ve denizin durgun yüzeyine bırakırdı. Ben ve yollarım, yaşam dediğimiz bu döngümüzde mutlu mesut yaşadık.

Sonra başka insanlar geldi. Ardından çay bahçesi...

Büyümüş, kocaman bir çınar olmuştum ve yoldaşlarımın da sınırları yıpranmıştı. Artık gündüzleri çok sohbet edemiyorduk, etmeyi istediğimiz zamanlarda ise bize ait olmayan gürültüler susturuyordu bizi. Ben de artık önü kapalı olduğu için bir şey göremeyen, aşınmış yol arkadaşlarıma mecburen bağıra bağıra anlatmak zorunda kalıyordum gün batımı ile denizin sohbetini. Fakat bahçe susup insanlar evlerine döndüğünde yeni alışkanlığımız olan gece sohbetlerimize

başlardık hemen. Yollar, insanlar üzerlerinden yürürken çekiverirlerdi tüm öykülerini ve bana anlatırlardı. Bense gözümde canlandırmaya çalışırdım hangisinin karısıyla sürekli kavga eden Hüseyin Efendi, hangisininse sevdasından kurdeşen döken Topal Ali olduğunu. Yollar bana hikâyeleri taşır, bense yapraklarıma bir bir işlerdim bu hikâyeleri. Hepsini sessizce işleyebilmem için bahçenin sahibinin üzerime kolye gibi taktığı ve iki sokağı da şenlendiren ufak fenerleri söndürmesi yeterliydi. Uyuyan yapraklarımı ürkütmeden sabaha kadar ilmek ilmek işlerdim öykülerimi.

Demiştım ya, insanlar kendilerinden bahsedilmeyen hikâyeleri pek sevmezler. Ama bilmezler ki etraflarındaki her şey, canlı cansız, görülen ve gizli bütün anlatılar, onların hikâyelerinden başka bir şey değildir. Bunu öğrenmelerinin tek yolunun susmaları olduğunu, yol arkadaşlarıma bana herkesin Muallım diye bahsettiği kişiyi anlattıkları gün anladım. Sağımdaki sokağın söylediklerinden aklımda kalanlara bakılırsa gırtlığına kadar kravata boğulmuş, yetmemiş üzerine bir de sımsıkı bir kazak geçirmiş, gözünden asla çıkarmadığı okuma gözlüğünün bile şakaklarını boğduğu, hafıften yuvarlak bedeniyle ve elinde çantasıyla hep aynı, yola daha yakın olan masaya oturur, aynı çayı ister, aynı denize bakar, aynı insanlarla sohbet eder, aynı cebinden bozuklukları çıkarır, aynı yoldan dönermiş evine.

Yalnızmış, solumdaki sokağa göre. Yürüyüşünden anlamış, bir bekleyeni olan öyle yürümezmiş çünkü. Bana diğer insanlardan farklı gelmediğini söylediğimdeyse ikisi birden aynı anda karşı çıktılar bana. Çünkü bu Muallım, anlatmak yerine susmayı tercih etmiş. Kendi hikâyesini de mi anlatmazmış? Denemiş. Çok defa yanılmış, başka hikâyeler dinlemeyi tercih etmiş. Ama bir şekilde bir yerlerde anılar bırakmış olmalı! Üzerimizde anıları, onun sessizliğini taşır gibi taşıyoruz: Bir çıkmak, içi boş bir mendil paketi, ayağıyla çiğnediği bir yaprak dalı -bu senden değil-, parçalanmış bir roman sayfası ve siyah bir gözlük ipi. Al onları, dinle, sonra anlat tüm yapraklarına onun hikâyesini. Toprak sararıp döküldüklerinde onları bağrıma basar, değdiği her çiçekle, polen polen dolaştırır, rüzgârla taşır uzak diyarlara.

Yapraklarıma yazılan kelimeleri çözmekte zorlanıyorum, ben yazdım onları halbuki. Sahiplerinin aynasıysa kelimeler, demek ki hâlâ bana ait değiller. Birleştirmeye çalışıyorum sabırla, rüzgârın yönüne göre yan yana getiriyorum satırları, bir masa çıkıyor karşıma, birkaç da sandalye, sonra bahar, çiçeklerin kokusu, dallarımın arasından süzülen güneş ışığı, birkaç bardak demli çay, lekeli kalmış damalı bir masa örtüsü, kitaplar, yıpranmış bir defter. Baktı ki olmadı, kitapların isimlerini kapatsın diye yıpranmış defterini koydu üzerine Muallım. Bir

süre kulak verdi sohbete, gözleriyle dinledi. Bir çay bahçesinde ne konuşulabilirse onu konuşuyordu eşlik ettiği insanlar. Şapkasını çıkarmadan kafasını kaşımayı alışkanlık edinmiş emekli postane müdürü, Sümerbank'tan emekli personel şefinin bir şeylere hararetle karşı çıkışını dinliyordu. Dikkatini bu konuşmaya verdi, çünkü büfenin ne yaşlı ne de genç olan sahibi, ufak ufak sinirlenmeye başlamıştı müdürün basmakalıp söylenmelerine. “Hurafeleri kible bellemişlik, nasıl bir aymazlıktır!” diye isyan etmesi yakın olan büfe sahibinin diyabetik çıkışını engellemek için bir şekilde araya girmeli, çaylarla birlikte sohbeti de tazelemeliydi. Hem bu, okuduklarını aktarabilmesi için de iyi bir fırsattı.

“Monoteizmin sürekliliği için...” diye girdi araya, “Bütün tanrıların edebi olarak -bakın dikkatinizi çekerim, ebedi değil- öldürülmesi gerekiyordu zaten. İnsanı her şeyden ayıran şiir bu yüzden yüceltti onları, zira halktan ne kadar uzak olursa tanrı, o kadar iyiydi. Tek bir yaratıcının hükümdarlığı kitle kontrolü açısından en mühim paradigma değişimiydi. Hasıl-ı kalam, Olimpos'un katledilişi Homer'le başladı.”

Sandalyeler, Homer'i merak edencesine birbiriyle bakıştı bir süre Boşalmış ve doldurulmayı arzulayan bardaklar tered-

dütle beklerken, “Muallim, af buyur, kurbanın olayım sen bi girme araya!” diye çıkıştı hırsını alamamış büfe sahibi. Bunu der demez de masanın diğer müdavimlerine durumu bağıra çağıra ama yine de kendince anlatmaya başladı. Söyledikleri Muallim'in sözlerine çok benziyordu. Ama Muallim, büfe sahibinin söylediklerini dinlerken başını öne eğmiş, yoldaşı gördüğü defteriyle oynuyordu. Çaylar gelene kadar sohbet derbilerden, hayatın pahalılığından, kadınlardan ve yine spordan devam ederken hüzne bürünmüş olan Muallim bir yandan da beni izliyordu.

Yapraklarımı okuyana kadar bana baktığını ben de fark edememiştim. Geçmiş ikiyüzlüdür, kendisine geri dönmeden o gösterir her şeyini ama bedel olarak sadece kendi seçtiklerini sunar bizlere. Kendini anlatamadığını mı düşünüyordu Muallim yoksa anlatmak istediklerini ifade edemediğini mi, bir türlü kestiremiyordum bu yüzden. O da kestirememiş olacak ki daha onun beni izleyerek ilham aldığını fark edmeden bakışlarını masaya çevirip, “Bakın, şu çınar ağacını düşünün.” sözleriyle dikkatleri üzerine çekmeye çalıştı. “Koca bir kökten yayılan her bir dalı bir din, dallarda fişkıran yaprakları da birer tanrı olarak düşünün. Gelişim kökten uca doğru ilerlemeli diye düşünürsünüz, değil mi? Halbuki, tanrıların ve dinlerin kronol-” derken böldüler yine onu, “Sen hala orada

mısın?” diye böldüler, hem de en heyecanlı yerinde, tam da kendince anlatabileceği bir noktada biz çoktan çözdük olayı dediler, ama çözülmemiştii olay, anlatı çok eksikti ona göre, gereğinden fazla basitleştirilmişti, iki emeklinin de fikirleri aynı noktadaydı, tam anlayamadan, üstünkörü yaşayacaklardı, doğru gibi görünse de bu kadar kolay nasıl anlatılabilir ve aynı kolaylıkla anlaşılabilirdi ki? “Ama” diye araya girmek istedi, “Onu boşver de...” diye kestiler sözünü. Kanayan sözüne baktı, sustu Muallim. Bir şeylerin kendisini aştığını hissetti. Güneş yapraklarımın üzerinden kayarak denize dökülüyordu. Dallarım yorgunluktan esnedikçe unutulmuş öyküler sararıp rüzgâra kapılıyordu. Çay bahçesinde kalıplaşmış gürültüler kelime çuvarlarına yenilerini ekliyor ama birbirine benzer sözcükler bir türlü birleşmiyordu. Halbuki aynı kelime dördüne birden farklı anlamlar yüklenerek geliyordu, nasıl oluyordu da Tanrı konusuna Tanrıyı aramadan, ondan bahsetmeden değinebiliyorlardı? Hem de bu sözcük kasırgasının ortasında?

Çayını bitirdi Muallim. Defterinin altına gizlediği kitaplara göz gezdirdi. Büyük, yüce isimler, küçücük harflerle sığdırılmıştı kitapların sırtlarına ve o başaramamıştı. Hissettiği yenilgi dile karşı değildi, bunu biliyordu. Daha soğuk, daha sert bir şeye çarptığını hissediyordu, tıpkı ucu bucağı görünmeyen bir duvar gibi.

Kalktı Muallim, bir çay daha içmeyi kibarca reddederek, yarın için randevulaşarak ama kesin olmamakla birlikte uğrayamayacak olmasını da hesaba katarak, kitaplarını göstermeden koltuğunun altına yerleştirerek ve çıkarken bir anlığına durup bana bakarak. Kalktı, ayaklarının dibine serpiştirdiğim birkaç yaprağın üzerine bastı, kelimeler aktı ondan kuru yapraklara, terk edilmişin üzerine bir ayrılık daha bindi, yol arkadaşlarım yaprakları alıp bu akşam onlara anlatayım diye köklerinin arasına sıkıştırdılar ve akşam olduğu vakit ben okurken hafif bir esintinin de etkisiyle uykuya daldılar.

* Öykünün devamı bir sonraki sayımızda yer alacaktır.

HER ŞEY ÇOK GÜZEL ÖLAAK EZGİ DALAN

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

35

Bu sabah yeni bir sayfa açtım kendime. Açılan her yeni sayfa gibi temiz olmanın, temiz olabilmenin zorunluluğu taşıyan öylesine bir sayfa. Açılan yeni, tertemiz sayfaların yanına eklenmiş ve elbet bir gün kirlenecek bir sayfa. Yeni açılan sayfaların günahı, kapanmayan defterlerin saflığı ile dolu, hayat boyu uzanan bir defter var başucumda. Siyah veya beyaz diye keskin renkler ile sınırlar çizilmemiş henüz. Zaten hayat dediğin bu iki renkten mi ibaret? Önümde rengarenk bir defter var. Her yeni açtığım sayfada içerleniyor bana, biliyor yine kirlenecek sayfaları. Hayat bu diyorum, tabii kirleneceksin. Yine de içerleniyor işte. Televizyondan çıkan kısık ses, beyazların daha beyaz olacağını iddia eden bir deterjanı gösteriyor. Daha da beyaz, baya iddialı... Tam benim defterin işine yarayacak cinsten. Evin içinden çıkan tek ses, televizyonun sesi. Televizyonun yüzüne bakmazdım önceleri - bakmadığım halde aydan aya taksitini yatırıyor olmanın yükümlülüğü ile arada açardım orası ayrı - şimdi sırf evde bir ses olsun diye açıyorum televizyonu, evdeki sessizliği sesiyle boğsun diye. Hoş yine izlemiyorum, televizyonla yıldızımız barışmıyor bir türlü. Bir de ne demeye o kadar para verip taksitle aldıysam, izlemiyorum işte. Evin gerekli bir eşyası, televizyon olmazsa koltuk takımı yarım kalır. Belirli bir düzene ayak uydurmak gibi. Ben de düzene ayak uydurmak için aldım bir televizyon. Yine de sessizlik

artık beni korkuttuğu için açılan o saçma sapan ürün yerleştirmelere katlanıyorum.

Koltuğun önünde sanki orada olması çokta gerekiymiş gibi duran orta sehpanın -evin olmazsa olmazıdır- üzerinde sayfaları açık duran defter bana bakıyor manidar manidar. Defterin yanında, enerjisi bana iyi geliyor diye aldığım turuncu kupayı kavriyorum, soğumuş. Soğuk parmaklarım, soğuk kupayı çekiyor kendine. Televizyona ve bilhassa deftere sırtımı dönüp camdan dışarıya bakacak şekilde oturup bağdaş kuruyorum. Perdeler sonuna kadar açık. Annem görse “Elalem bizi izliyor kapat şu perdeleri!” diye kızar. Ben de her zaman ki bilmiş halimle “E izlesinler anne ne olacak?” derim. Pencereden dışarıya bakıyorum, kimse bakmıyor. Sanki el âlemin başka işi yok! O enerjisine yürekten inandığım kupamdan aldım bir yudum. Buz gibi olmuş, yine de yadırgamıyor dudaklarım. Soğuk kahve, geçmişin perdelerini aralandırıyor. Şimdi sen olsaydın miden bulanır, anında dökerdin kahveyi. Soğuk kahve mideni ağrıttırdı, oysa mideni ağrıtmayan bir şey yoktu ki: “ Hiçbir şeyden çekmedi dünyada reflüden çektiği kadar...”En çok mideni ağrıtan şeyleri severdin. Tabii soğuk kahve hariç. Her zaman gittiğimiz dürümcüde dürümün içine acı biber doldurur bayıla bayıla yerdin. Çiğköfteyi her yediğinde miden ağrırdı. Acı şeyler yiyemez ama çok severdin,

öğle araları koştur koştur sizin eve gidip noodle yedik, acısı mideni yakardı ama yine de yemeden duramazdın, şerbetli tatlıları miden kaldırmaz, marketten aldığımız kazandibini çok severdin. Akşam ile gecenin karıştığı şu vakitte, elime aldığım bir kupa soğuk kahve seni hatırlatıyor bana. İnsanın zihni, insana eziyet çektiriyor. Konuşmayı çok sevdiğim akıl hocam, beynin sayısız çekmece ile dolu olduğunu söylerdi. Beyin, yaşanan, görülen en ufak detayları bile kaydeder, bu çekmecenin içerisine koyarmış. Anılar üst üste biriktikçe çekmeceler sıklaşır ve o anlar kaybolurmuş ama bir gün, o anı hatırlatacak en ufak bir şey olduğunda çekmeceler tek tek açılırmış. Ve bir başka arkadaşımın söylediğine göre insan bir anısını her hatırlamaya çalıştığında o anıdan bir şeyler kaybedermiş. Her hatırlanışta bir şeyler yavaş yavaş silinmeye mahkûm olurmuş. Mış mış mış... Açıldı birtakım çekmeceler, kapat kapatabiliyorsan.

İnsan zihni mi daha acımasız yoksa arkamda olduğunu bildiğim halde sayfalarını açmış, yazılmayı, kirlenmeyi bekleyen defter mi? Yazar-ken yaşadığım arınmanın kiri, pası, civası deftere dökülüyor. Bu seferki rengimiz, kupamızın hatrına turuncu. Kirletelim bakalım, yeniden açtığım tüm o temiz sayfaları. Hayat dediğin şeyin özü kirlenmekten geçiyor. Bunu yükseleni başak burcu olan ben, ya

yirmili yaşlarımın başında ya da otuzlarımın sonlarında söylüyorum. Yaş dediğin de ne ki sanki? Hayatım boyunca hiçbir şeyi sevmedim, yaşamayı sevdiğim kadar. Bir yaşam nasıl hakkını vere vere yaşanılır, uzun uzun düşündüm. Çok sevdiğim bir yazar, her şeyi deneyimlemek gerektiğini söyledi. Biraz da Polyannacılık da vardı o zamanlar ben de. Çok mu üzgünüm, yeni bir hayat tecrübesi yaşadığım için bir tarafım besleniyordu. Acıdan zevk almak denmez herhalde buna. Kendimce bir şeyler öğreniyordum. Bir tarafım çok üzgün, ama bir tarafım asi... “Hiçbir şey yıkamaz beni!” diye diretiyorum. Haftalar, aylar, belki de yıllar sonraydı o zaman anladım: Arkadaş kaybetmek büyümenin yan etkisiydi. Gençliğimden sıyrılışım o günlere denk geldi. Bu bir mecaz mıdır bilinmez. İçimden bir şeyler koptu. Bakma bana öyle defter! Küçük bir şehrin her sokağını karış karış gezdiğin biri hayatından öylece kolay çekip gitmez. Hele de gidene mi kalana mı daha zor diye sorulduğunda,

anılarla dolu bir şehre mahkumken sanıyorum, bu soru zihnimde bir karşılık kazandı. Buradayım, doğup büyüdüğüm şehirde...

Hayatımı geçirdiğim bu şehirde, insanların yavaş yavaş gemiden ayrılışını izlerken, gemiye sadık kalan son mürettebat gibi, yine buradayım. Her şey tanıdık, her şey benden, ondan, şundan bir parça. O yüzden aralanıyor

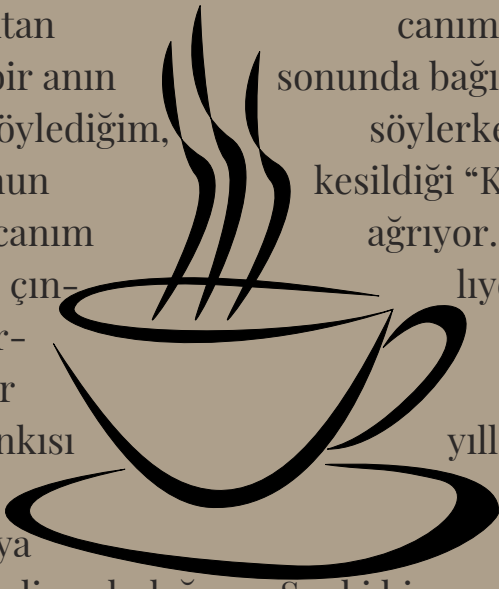
ya o çekmeceler. Biraz da bana eziyet çektirmek için, bu da defterin bana kurduğu hain bir tuzak. Sanki paranoyakça oldu. Ama yalan mı her şey hayatın bir oyunu değil mi?

Dümdüz inen bir cadde ile tüm şehri gezebilirsiniz. Bu şehrin en güzel özelliği: her ara sokak caddeye varıyor. Her yolun sonunda karşılanacak olan o acı son gibi. Senin de dediğin gibi, parmaklarımın avucumda oluşunu, el ele yürüdüğümüz bu sokakları unutmak mümkün değil. Hele de hâlâ o sokaklardan geçmek zorundaysan. Bir yaz günü, akşam güneşin altında cadde boyu uzanan yolda seninle el ele yürürken

kahkahalarımızın yankılandığı caddeler unutturmuyor hiçbir şeyi. Bir yol kenarında sevginin yüreğimize düştüğü anı, o heyecanı paylaşırken ki hayıflanmamız çınlıyor kulaklarımda. Çınlayan kahkahalar, deli gibi ağlamalar, şakalaşmalar, o heyecanlar... Evinizin terasındaki koltuğa uzanıp göğe bakarak kurduğumuz hayaller, o hiç bitmeyen gülüşler... Evinizin bahçesinde ağlamaktan

canımın çıktığı bir anın sonunda bağıra bağıra söylediğim, söylerken soluğumun kesildiği "Kal bugün, canım ağlıyor..." şarkısı çın- lıyor kulaklar- ımda. Bir sesin yankısı boyu çalınmaya

devam ediyor kulağıma. Sanki bir

ayrılığın geleceğini biliyorduk, tüm hayatımız boyunca hatırlayacağımız ama asla yetmeyecek kadar anılar biriktirmişiz. O yol kenarından her geçtiğimde silüetlerimizi görüyorum. Öncesinde öyle canlıydı ki renklerimiz, zamanla soldular, anılar gibi birer gölge halini aldılar. Renklerimiz paslandı. Çekinerek bakıyorum deftere, turuncu sayfasının üzerinde kahverengi benekler çıkmaya başlamış. Açılan bir yeni sayfa daha boşa gitti.

İnsanlara umut etmek yasaklanmalı. Ne oldu o yeni başlangıçlar, tertemiz hayaller? Olan deftere oldu. Benekler büyüyor, sayfayı kaplayan koyu renk pas lekeleri doğuyor. Bir yeni sayfa daha ziyan oldu. Kim bilir son sayfaya gelene kadar kaç yeni başlangıç daha yapılacak? İnsan yetmiş yaşına geldiğinde de yeniden başlar mı hayata? Ama öyle bir azim ki tebrik etmek lazım. Yaşam, ancak böyle bir azim ile sürdürülebilir. Her doğan gün ile yeni sayfalar açan herkese selam olsun benden! Yeniden başladığım sayfalar birbiri ardına sıralansa bomboş bir roman olur. Sanırım bu başlangıçlar biraz da insanın yaşamaya dair inancından kaynaklı. Hatırlıyorum, liseli yıllarımızda işler ne zaman sarpa sarsa "Her şey çok güzel olacak." diyerek birbirimizi umutlandırırdık. Son yılımız, aslında farkında olmadan birbirimize veda edişimizdi. Son kez aynı okulun koridorlarında yürüyüp, her üzgün olduğumuzda derslerden kaçıp akşama kadar parklarda ağlaşıyormuşuz. Ellerimizde test

kitapları, ders çalışmak için her bir araya geldiğimizde tek bir soru dahi çözmeden ayrılırken de aynı avuntu cümlelerini kurar, geleceğimiz için iyi dileklerde bulunurduk. Belki beraberken değil ama ayrı ayrıyken ne ders çalışırdık. Hele sen her zaman sınıf birincisi olurdun hep çok azimliydin. Benim ise hiçbir zaman en iyi olmak gibi bir iddiam olmamıştır. Hiçbir şeyim en boyutuna ulaşamamıştır mesela hep ortalama bir insandım. Ne çok güzel ne çok çirkin. Ne çok uzun ne çok kısa. Ne çok başarılı ne çok başarısız. Sen ise her şeyini "en"lerde yaşıydın. Hele ki sevdaların, biri birini seveceksen en güzel seven sen olurdun. Sınavlarda en yüksek puanları sen alırdın. Ben senin yanında, belki senden daha uzun olan ama gölgeden öteye gidemeyendim. Sessiz, uzun bir gölge... Öyle eğretili bir şey işte.

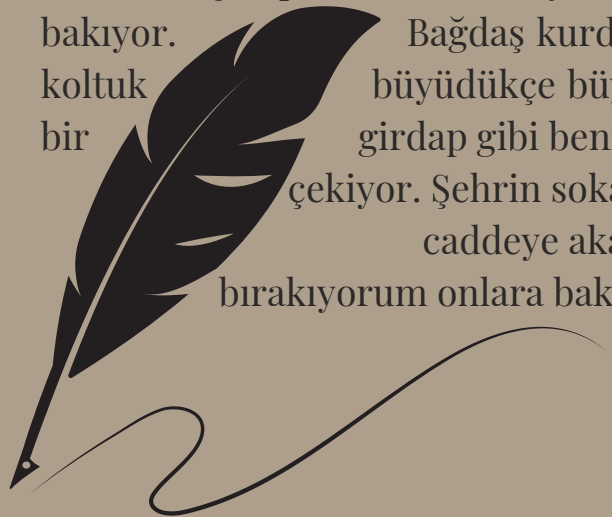
Bir kahvenin kırk yıl hatırı varmış. Elime aldığım soğuk bir kahve seni anımsatıyor bana bu gece. Evet diyorum, büyümek bunun adı. Zihnimde seni en sonki görüşümün hatırası canlanıyor. Doğum gününde sana hediye ettiğim lacivert, beyaz, kareli gömleğin, kendi halindeki özensizliğin ve o gözlerindeki şüphe tohumları... Belki birkaç gün, belki birkaç hafta, belki birkaç ay, belki de birkaç on yıl öncesine dair bir anı. Acımasız google fotoğraflar bana ansızın: "Şu kadar zaman önceki anınız." diyerek bir fotoğrafını gösteriyor. Öylece bakakalıyorum. Fotoğraftaki yüz

öyle tanıdık geliyor ki ama bir taraftan da bir yabacıya bakıyor gibiyim. Yıllar yılı dost bildiğim yüzün ne zaman bana yabancı oldu? Diyorum ya zaman belirsiz, an belirsiz. Bir sen varsın belli olan. Ama artık yoksun işte.

Belirli bir son getirmek gerekirse eğer, bu defterin bir sonu var mı bilmiyorum. Turuncu paslı sayfaya baktığımda ileride bu yeni sayfalar gibi daha çok olacak gibi görünüyor. Ne diyeyim, kirlenmek güzeldir. Biz de böyle yaşarız hayatı, her düştüğümüz yerde yeniden kalkarak yeniden başlayarak. Son dediğimiz yerde "Hadi son bir kez daha!" diyerek açarız yeni bir sayfa. Doyasıya hata yapar, tüm doğrularımızın yıkılışına şahit olur, yaşamımızdaki insanları kaybetmeye devam ederiz. Onlardan geriye kalan "an"lar bir hayalet gibi dolaşır kirli sayfaların satır aralarında.

Ama biz dur durak bilmeden yeniden başlarız hayata. Umut böyle bir şey çünkü. Öldürmeden bırakmıyor.

Bakmayı reddettiğim defter arkamda sessiz bir haykırıyla orta sehpanın kaplıyor. Turuncu kupanın içinde dibi kalan kahve gerçekten de içilmiyor artık. Karşı apartmandaki teyze cama bakıyor. Bağdaş kurduğum koltuk büyüdükçe büyüyüp bir girdap gibi beni içine çekiyor. Şehrin sokakları caddeye akarken bırakıyorum onlara bakmayı.

Televizyonun sesi çalınıyor kulaklarıma. Şimdi pas sökücü bir deterjandan bahsediyor, çokça iddialı. Elim orta sehpa uzanıyor, elim uzandıkça orta sehpa daha da uzağa gidiyor. Sayfanın tamamı kahverengi bir pas lekesi ile kaplı, parmaklarıma geçiyor renk. Alıyorum elime defteri, sayfayı kavırıyor parmaklarım ve bir yeni sayfa açıyorum. Açılan sayfa koyu yeşil, önceki sayfadan parmaklarıma geçen pas lekesi yeşil sayfanın kenarına bulaşıyor. Olsun diyorum, kirlenmek güzeldir be defter.

KADİR DANIŞ İLE SÖYLESİ AHMET YETİK

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

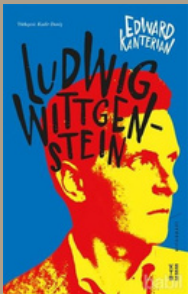
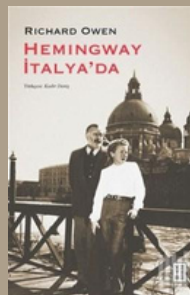
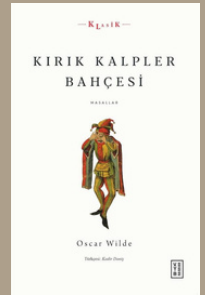
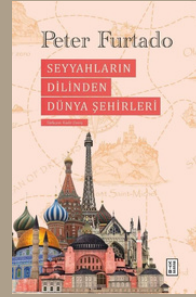
41

Merhabalar. Klasik soru ile başlamak istiyorum. Kadir Daniş kendisini nasıl tanıtır?

Bu zor bir soru. Çünkü insan kendisini hakkıyla ne kadar tanıtabilir, bilmiyorum. Başkalarının tasavvurundaki aksimiz yarım ve eksik olmaya ne kadar mahkûmsa, sanırım, kendi tasavvurumuzdaki kendimiz de bir o kadar yarım ve eksik. Üstelik bu tasavvuru kelimelere dökmeye çalışınca işin içine başka pek çok, psikolojik vesaire faktör de giriyor. Cimri bir adamın, cimrilliğini örtmek için kendinden cömert diye bahsetmesi gibi mesela... Genelde kendimizi ya büyütüyoruz, ya küçültüyoruz. Ama sorunuzun hatırına, elden geldikince objektif ve dürüst bir cevap vermeye çalışayım: Kadir Daniş iki dünyada da iyi ve mutlu olmak isteyen, bunun için de kendisine verilenleri (sağlıktan tutun yazma yetisine, oradan anne-babamın hâlâ sağ olmasına, oradan başka hiçbir şeyi düşünemeyecek kadar yoksul olmamaklığımıza kadar her şey) en iyi şekilde kullanması gerektiğini bilen, bu konuda elinden geleni yapmaya uğraşan ama çok sık çuallayan, buna rağmen ümidini kesmemeye çalışan biri.

Henüz otuz yaşıma gelmeden önemli çalışmalara imza attığınızı görüyoruz. Editörlük, yazarlık ve çevirmenlik gibi üç önemli sahada güçlü ayak izleriniz var. Dışardan bir gözle baktığımızda hayran olunası bir kariyer. Bu çalışkanlığın sırrı -eğer varsa- nereden geliyor?

Çok bilemiyorum. Bana, ben sadece kendim oluyormuşum, kendim gibi davranıyormuşum, Kadirlik ediyormuşum gibi geliyor. Ama sanırım, eğer yeterince çalışsam, bunun sebebi ilgilendiğim sahaları aşk derecesinde sevmem. Şimdiden işbu kadar kitap yazdımsa yazmayı sevdiğimden. O sevgi de, nereden baksanız, “verili” bir şey gibi görünüyor. İnsan falanca işi seveyim diyerek sevebilir mi, emin değilim.

Bir çevirmen olarak ülkemizde çeviri edebiyatın durumu hakkında ne söylemek istersiniz? Sizce ülkemiz edebiyat camiasının Dünya Edebiyatına hakimiyeti ne durumdadır?

Fazla bile hakimiz bence. Başka bir ülkede bu kadar çok çeviri yapılıyor mudur, emin değilim. Bunun hem olumlu hem olumsuz sonuçları oluyor. Ama onlar bir bahs-i diğer.

“Gözlerimiz Kamaşırdı Dehşetten” ve “Kitabü'l Acayip” tarihi ve fantastik öğeler barındıran romanlarımızdı. İhsan Oktay Anar’a benzetildiğinize dair bazı okur yorumlarına rastlamıştım. Siz bu konuda ne demek istersiniz?

Gözlerimiz Kamaşırdı Dehşetten için böyle bir benzerlik olduğunu düşünmüyorum, ama belki ben yanıliyorumdur. Kitabü'l Acayip'se evet, Anar romanlarına benzer. Metinlerarasılık, parodi, ironi vesaire diyerek kıvırmaya, kıvırarak da bu

benzerlik kötü bir şeymiş gibi davranmaya gerek yok. Kitabü'l Acayip'i yazdığımda 18 yaşındaydım ve İhsan Oktay Anar'ın romanlarına benzeyen bir roman yazmak istiyordum. (Ki az buz şey değildir. Kolay bir iş olsa İhsan Oktay Anar gibi bir dev, şimdiden ekole dönüşmüş olurdu.) Sanırım başarılı olmuşum. Ferit Edgü'nün Kaçkınlar kitabının önsözünde söylediği üzere, 18 yaşında taklit mubahtır, insan yazmayı öğrenir. Buna rağmen Kitabü'l Acayip bence hâlâ yayınlanmaya fazla fazla değer, güzel bir roman. Her şey bir tarafa, nereden başladığımı göstermesi, geçtiğim duraklara işaret etmesi bakımından bile değerli bence. Ama hikâyesi o kadar güzel ki, senelerdir bir türlü onu olduğu hâliyle tekrar yayınlamaya elim varmadı. Çünkü üstünde çalışmak, o hikâyeye hak ettiği biçimi ve içeriği vermek istiyorum. (Bunu düzgün yaparsam o Anar etkisi de ortadan kalkacak elbette.) Bu yüzden yakın zamanda, 18 yaşındaki Kadir'le oturup beraber Kitabü'l Acayip'i epey bir elden geçirmek gibi bir planım var.

Yazarın tasvirde herhangi bir sınırı var mıdır?

Yazarın değil de edebiyatın bir sınırı var bence. Yazar istediği tasviri yapar yapmasına da, belli sınırları aşınca bence o tasvir artık “edebi” olmaz.

Kadir Daniş'in edebi metinden beklentisi nedir?

İdealim şu: Biçimiyle üst düzey bir salt estetik deneyim sunan, içeriği hikmet, insanlık ve dünya halleri ve hayat tecrübesiyle yüklü, hikâyesi ve anlamı itibarıyla da insana hem melal hem de sevgi ve umut veren bir edebiyat. Herkes edebiyata böyle yaklaşmadığı için, okuduğum her kitap böyle değil. Ama bu da onlardan keyif almama engel teşkil etmiyor. Sadece ne okumak istediğimden bahsediyorum. Yazmak istediğim metinlerle, evet, okumak istediğim metinler hemen hemen özdeş.

Kadir Daniş'in masasında/gündeminde neler var? Yeni bir roman, çeviri vb...

Ocak ayında beşinci kitabım, ilk öykü dosyam çıkıyor bir aksilik olmazsa. Bir yandan da yeni bir roman yazmaya devam ediyorum. Çevirilerime gelince, onları takip etmekte ben de zorlanıyorum. İşin içinde ekmek kavgası da olduğundan sürekli çeviriyle meşgulüm çünkü.

Son sorumuz biraz kişisel. Uzun saçlı Kadir Daniş mi yoksa kısa saçlı Kadir Daniş mi? :)

İkisinin de seveni var, sağ olsunlar.

Bu kısa söyleşide bana zaman ayırdığınız için teşekkür ederim.

Ne demek, teşekkür benden.

ÜÇ BAKIŞTA BİR KİTAP

Hüseyin Kılıç
ŞİMDİ KARŞIYA
GEÇEBİLİRSİNİZ

HÜSEYİN KILIÇ I
ŞİMDİ KARŞIYA
GEÇEBİLİRSİNİZ

48 ÖYKÜMEN
İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

45

Yakuphan Güleç: Değerli dostlar, Üç Bakışta Bir Kitap'ın altıncı sayımızda son kitabını konuşmak üzere sizlere yazıyorum. Açıkçası bu kitapla final yapmak gerçekten çok güzel oldu. Hüseyin Bey'in ilk öykü kitabını büyük bir heyecanla bitirdim.

Öykülerin bir kısmını daha önce dergilerde okuma fırsatım olmuştu. Özellikle Red Kit'in Atı öyküsünü görünce o ilk okuduğum zamana gittim. Ben de E-K-İ-P'ten oldum 😊

Şimdi Karşıya Geçebilirsiniz, 14 öyküden oluşuyor. Öykülerde anlatım tekniği daha çok okuyucuyla konuşan bir yazar şeklinde. Bu tarzı kullanmak çok riskli olmakla birlikte yazar bu kullanımında belirli bir başarı yakalamış.

Ahmet Yetik: Merhabalar efendim. Hüseyin Kılıç, bizim için tanıdık bir isim. Birçok dergide olduğu gibi bizim dergimizde de öyküleriyle yer aldı :) Kitabın değerlendirmesine geçmeden önce biraz Hüseyin Kılıç çalışkanlığını övmek istiyorum. Kendisi çağdaşlarımız arasında en imrendiğim kişidir, gizlimiz saklımız yok. Hemen her gün yeni yayımlanmış bir öyküsünü tanıttığı bir sosyal medya hesabı var. Ne kadar çalışkan olduğunu anlamak için oraya girip bakmak kâfi. Bence bu ilk kitabı seri bir şekilde yeni kitaplar takip etmeli. İnsanlar daha çok Hüseyin Kılıç

okumalı. Bu cümleleri kendisiyle sohbetim -evet, övünmek gibi olmasın, kitabını imzalayıp gönderdi 😊 - olduğu için kurmuyorum. Tam aksine; bu cümleleri kurarken iyi ki kendisini tanıdım diyorum. Tabii kendisiyle sohbetim olmasa ve tesadüfen bu kitabı alsam yine bu cümleleri kuracağıma eminim.

Kitaptaki öyküler bir solukta okunabilecek, akıcılık konusunda nirvanaya ulaşmış düzeyde diyebiliriz. Hüseyin Bey'in dili okuru kavırıyor resmen. Mizahi yönüyle diri tutan, ara sıra postmodern edebiyata göz kırpan, yaptığı iç konuşmalar ile -bence- düşündürten bir yazar var karşımızda. Ben yazarın bu kitap ile ödül alacağına inanıyorum, bunu da buraya yazayım da demedi demesinler :)

YG: Hüseyin Bey'in kaleminde okuru her daim canlı tutan bir kıvraklık var. Bu kıvraklık onun ne kadar çalışkan bir yazar olduğunu gösteriyor zaten. Kahramanların dünyaya bakışları, olağan üstü motifler hemen yakalıyor okuru. Diğer yandan bu tarz kullanımları sürekli yapması, aynı düzlem üzerinde ilerlediğimizi hissettiriyor bence. O yüzden kitapta yer alan hikâyelerin zayıf noktası olduğunu düşünüyorum.

Süleyman Çınar: Hüseyin Bey'in hikâyeleri tanıtım bülteninde de ifade edildiği üzere neşeli hikâye anlatıcıları vasıtasıyla ilerliyor ve okur, bu

anlatıcıların davet ettiği dünyada merakla kayboluyor. Bu anlatıcıların kimi hikâyenin ana karakteri, kimi uzaktan gelen tanıdık bir nida gibi, kimisi de ana karakterle yan yana yürüyen bir gölge yahut omuz omuza vermiş biri oluyor.

Hüseyin Bey, anlatıcıları iyi seçerken kurguyu ve üslubu da es geçmiyor. Muhteşem bir terkipile güzide bir üçleme yapıyor diyebiliriz. Anlatıcı, kurgu ve üslubun güzel bir şekilde birleşimi. Üslubunun, dili ustaca kullanımının, yaptığı dil oyunlarının, güzel benzetme ve tasvirlerin arkasında İngilizce ve Fransızca bilmesinin, çevirmen olmasının ve öykü alanında velut bir kalem olmasının tesiri var diyebiliriz kanaatimce.

YG: Öykü türünde başarılı olmak için her ayrıntıyı incelikle doldurmak ve öykü üzerine olabildiğince çalışarak ortaya iyi bir iş çıkarmak gerekiyor. Tüm bunlara ek olarak iyi bir dil kullanımı olmazsa olmaz temel taşımız. Hüseyin Kılıç'ın bahsetmiş olduğum hususlarda yakalamış olduğu başarıyı daha da yukarıya taşıdığını düşünüyorum. Diğer yandan ilk kitabının ardından ikinci kitabının nasıl bir sese sahip olacağını da merak ediyorum. Sizce Kılıç'ın ikinci kitabında nelerle karşılaşacağız?

SC: Dergimizde ve diğer dergilerden yayınlanan öykülerine bakacak olursak kurgudaki hüneri her eserinde daha da üste çıkacak gibi görünüyor. Aynı şekilde üslubu da, dili incelikli kullanımı, merak uyandıran, akıp giden ve okuru da bu akışta sürükleyen öykü dili de daha da üst bir noktaya doğru evrilecektir. Hüseyin Bey, çalışkanlığı kadar farklı öykü tekniklerini, farklı kurgular içerisinde denemekten

korkmayan, kalemini serbest bırakan, yeniliklere açık olan, öykü âleminin girift ama keyifli yollarında kaybolmayı seven bir yazar kanımca.

Kitaba geri dönecek olursak birkaç husus daha var söylemek istediğim. Hüseyin Bey, öykülerini hayatta her an karşılaştığımız ama önem vermediğimiz detaylar üzerine kuruyor

genellikle. Kitabı okurken hayatta pek çok kez değer vermediğimiz, kayda değer görmediğimiz, basit, küçük ayrıntılardan, nüanslardan pek çok hikâye devşirdiğini ya da onları bir hikâyenin kırılma noktası, bir hikâyeyi ayakta tutan omurga olarak karşımıza koyduğunu görüyorum. Bize şunu söylemeye çalışıyor zannımca: Hikâye her yerde aslında. Görebilene her detay,

kendi hikâyesini fısıldıyor. Diğer yandan bu, bana kalırsa Hüseyin Bey'in hayal gücünün ne kadar derinlikli olduğunu da gösteriyor.

YG: Hüseyin Bey, derinliğe ve ayrıntılara korkusuzca dalabiliyor ve bundan da çok kolay bir şekilde çıkabiliyor diyebilir miyiz?

ŞÇ: Evet, kesinlikle böyle diyebiliriz. Şöyle diyor bir yazar bu hususta: “Öykücü, masasının başında hayal gücüyle baş başa kaldığında hiç gitmediği topraklarda, hiç karşılaşmadığı insanların cebinde neler olduğunu dahi görebilen kişidir.” Necati Cumalı'nın bir öyküsünde de güzel ifadelerle rastlamıştım, şöyle diyordu yazar: “Hikâye mi arıyorsun dünyada? Al, işte! Burnunun dibinde. Şu sokağın içinden gözüne ilk ilişen evi seç. Yeter ki, gönlünde o evin insanlarını tanımak isteyecek merakın olsun! Ne işin var uzaklarda?”

Diğer yandan Hüseyin Bey, kullandığı ayrıntıları kurgunun içine iyi serpiştirmiş, ne fazla ne de az yani kurguyu güzelleştiren ince güzellikler. Her hikâyede fark ettiğimiz bir hikâye anlatıcısı var ama sanki yokmuş gibi. Yani o hikâye anlatıcısı yokmuş gibi hikâyenin akışına kaptırıyoruz kendimizi. Öyle ki kimin anlattığı pek umrumuzda olmuyor artık. Hatta bazı noktalarda anlatıcılar metne müdahil olsalar ve kendi varlıklarını bariz bir şekilde hissettirseler de bu, metnin

ahengine, insicamına, akışına etki etmiyor. Yani metin ilerlemeye, akmaya devam ediyor.

Genel olarak yeni, özgün kurgular oluşturma çabası içerisinde kimi zaman tekrara düştüğünü hissettiğim zamanlar oldu. Burada yer almayan hikâyelerini de okuduğum için böyle bir his oluşmuş olabilir. Diğer mecralarda, dergilerde yayınlanan öykülerini de okuduğum için bazı noktalarda yani özellikle kurgu bakımından yer yer tekrara düştüğüne, bunun da okurun dikkatini yüksek tutma, onu okumaya ikna etme, yani okumaya tahrik etme hususlarında bir zafiyet oluşturduğunu düşünüyorum. Ama şunu söylemek gerekiyor ki Şimdi Karşıya Geçebilirsiniz kitabı okura bir kurgu çeşnisi sunuyor ve onu hikâyeleri birbiri ardınca takip etme, kitabı bir an önce bitirme hususunda tahrik ediyor.

AY: Hüseyin hocanın en takdir ettiğim özelliği ufacık detaylardan müthiş kurgular çıkarabilmesi. Buna en güzel örnek de "Şimdi Karşıya Geçebilirsiniz" öyküsü. Çok iyi bir kurmaca ustası. Dili sade, akıcı. Okurken yormuyor. Kurgusal açıdan okuru zorlamıyor ama şaşırtıcı öğelerle süslüyor.

Kitapta eleştirebileceğim iki şey var. Birincisi "Mübarek Sakal" öyküsünün özellikle ilk birkaç sayfasında sıkıcı bir anlatım, ufak tefek dil hataları mevcuttu. Ama sonradan toparladı.

İkincisi ise kitap çok kısa 😊

Neyse ki Hüseyin Hoca yazmaya devam ediyor. Umarım daha da yazar. Buradan bin selam.

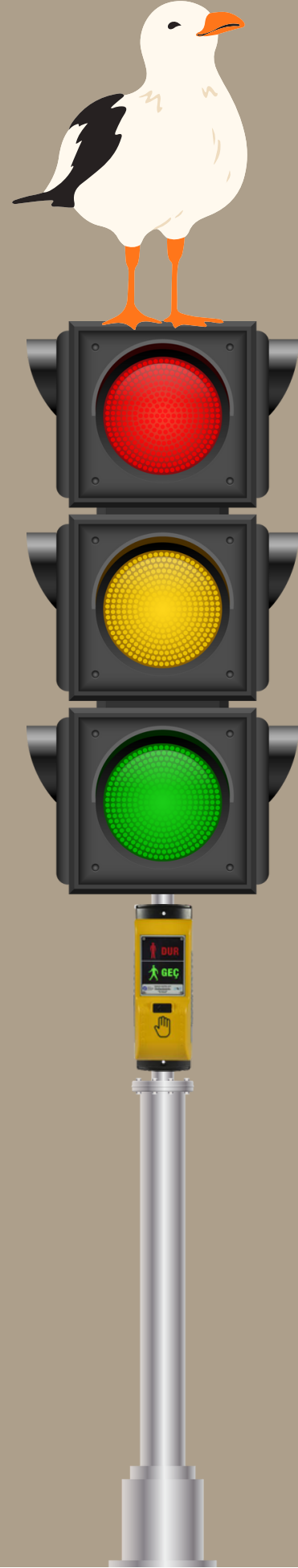
SÇ: Dilerim gayretleri daim olur Hüseyin Hoca'nın, kaleminden gönülde ve dimağda güzide izler bırakan nice öykü okumak nasip olur. Selam ve tebriklerimi iletirim ben de. 😊

YG: Hüseyin hocanın daha nice kitaplarını görmek dileğiyle, görüşmek üzere dostlar 😊

AY: Üç bakışta bir kitap için bir daha olmayacak olsa da görüşmek dileğiyle.

YG: Ahahah. Doğru söylüyorsun kardeşim.

SÇ: Keyifli bir muhabbeti, görüşmek üzere dostlar. 😊

ÖYKÜMEN OKURLARINA SORUŞK

MUSTAFA ÇİFTÇİ
BOZKIRDA ALTMİŞALTI

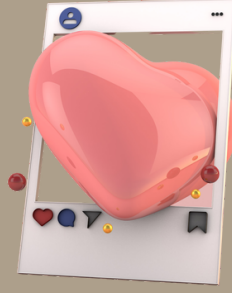

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

aysevesaliha'nın yanıtı

Geçen gün yolda gördüm, dediğin insanları dinlemeyi.

nagihandermanci'nın yanıtı

Sıcakık, Anadolu gibi tertemiz türkü gibi hem sade hem akıcı hem derin...

ÖYKÜMEN 29 Ekim 20:32

Handan bakandı bakandı, "Yumurtla alayım," dedi. "Ama az olsun. Tane olsun," dedi. "Nasıl olsa burayı öğrendim. Gelir tane tane alırım," dedi. Sen gel tabii. Senin gelmediğin dükkânın ben anasını satayım. Sen gel tabii. Senin almadığın yumurtayı ben yere çalarım. Sen gel tabii, ben tüm Yorgat'ı bırakır tüm malı sana saklarım sultanım, diyemedim. "Her raman," dedim. "Her raman bekleriz."

Her işin ivmini civilini bütün emsalları, Çamlağa çıkan, Yorgat'a yukarıdan bakan kadınlar, öpçe bebeler, sesi kahkaha, öyle atışlı öyle delikanlı kopiller, iyi pipmiş gözlemeler... Tina'nın çilleri var. Azık Efendi ne kokuyor? Ayva, sobanın üstünde döme döme pişiyor. Mahalleyle Bursa'dan bir Mercedes geliyor. Piç Sevi nasıl da palam atıyor, Refet Efendi nasıl da derleniyor... Lan Şahin, yanlış değil mi Memnune'ye? Yanık değil mi aaaa! Mustafa Çiftçi, jekker gibi iyimser hikâyeciler anlatıyor ispradara, kışkırta... Kara şeker, kendiz, kına, kupa tene, ifle... "Vatanıya, ne isterse vereceksin, yok demeyeceksin."

Bozkırda Altmışaltı MUSTAFA ÇİFTÇİ

Bozkırda Altmışaltı
Mustafa Çiftçi

Bozkırda Altmışaltı senin için ne ifade ediyor?
Bir cümlede açıkla...

Bir şeyler yaz...

[instagram.com/OykumenEdebiyat](https://www.instagram.com/OykumenEdebiyat)

afidenurr'in yanıtı

Bozkırın iklimi serttir acısı da... Ama insanı ile kurduğun gönül bağı çok güçlüdür. Sıcaktır❤

sureyyafratopuz'in yanıtı

İstanbulda doğup büyümüş bir Anadolulu olarak memleketimin sevgisini arttıran bir kitap benim için

* Kitap ödülünü
Ayşe Saliha Emon
(@aysevesaliha)
kazanmıştır.
Kendisini tebrik
ederiz.

Ahmet Türk
@aturktr1

@OykumenEdebiyat ve @mciftciresmi adlı kullanıcılara yanıt olarak

Anadolu insanının senli benli, sıcak, samimi, içten hâlini buldum hikayelerde. Aldığım gün ara vermeden bitirdim kitabı. Yazarın sahici dilini, üslubunu kıskanmadım desem yalan olur... Öğrencilerime öncelikle okumalarını öneriyorum.

ÖS 9:31 · 29 Eki 2022 · Twitter Web App

Rukiye OKLAN
@OklanRukiye

@OykumenEdebiyat ve @mciftciresmi adlı kullanıcılara yanıt olarak

Sevabıyla günahıyla gerçek Anadolu dolu bir kitap. Anadolu güzel memleket, insanı da diyorsunuz kitabı okuyunca...

ÖÖ 12:10 · 30 Eki 2022 · Twitter for Android

twitter.com/OykumenEdebiyat

* Kitap ödülünü
Özlem Bayrak
(@gülbesekceerr)
kazanmıştır.
Kendisini tebrik
ederiz.

Özlem Bayrak @gulbesekceerr · 31 Eki

@OykumenEdebiyat ve @mciftciresmi adlı kullanıcılara yanıt olarak

Ben Çetin gibi her şeyi hayalde kurup halletmiş, ilk defa kendi göbeğini kendi kesecekken hayat; Sansar Sami gibiydi. Kendi planını içten içe yapmıştı, söz gelişi ister şunu yap ister bunu yap sen bilin demişti.++

1

1

1

Özlem Bayrak @gulbesekceerr · 31 Eki

@gulbesekceerr @OykumenEdebiyat ve @mciftciresmi adlı kullanıcılara yanıt olarak

Sen bilin demek, sıkıyorsa bırak da git demekti. Git de gör gününü, Sansar Sami adamı kurutur vallaha...

1

1

1

Halil Alper
@ha1per

@OykumenEdebiyat ve @mciftciresmi adlı kullanıcılara yanıt olarak

Halil Alper @ha1per · 9 Kas 2021

Ne zaman üzülsem, ne zaman canım sıkılsa, açarım "Bozkırda Altmışaltı" yı, ilmek ilmek Handan elbisesi dokuyup sırtına giyen, tezgahın arkasında hayal pilavı yiyerek Handan'ı kır ata bindirip gelin eden Çetin'i okurum. Sonra, sonra ise tebessüm ederim. Aman sendeki dert mi derim.

ÖYKÜMEN KÜTÜPHANE

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

53

Âlemin O En Yağmurlu Gecesi (Mahal Edebiyat 2022 Öykü Yarışması Seçkisi), Kolektif, Mahal Edebiyat, 2022

(Tanıtım bülteninden)

"İzmir'in tekinsizliği ile namlı o çapraşık semtine, o gün herkesi huzursuz eden bir karaltı hâkimdi.

Akşam erken inmiş, hava karayele dönmüş, soğuğa direnen bacalar dumanını semtin üstüne boca etmişti. Gökyüzünü kaplamaya başlamış bulutlar yağmur topluyordu. Tevekkeli değildi, o gece vuku bulacak hadise, âlem denilen o külhanbeyi dünyasında tozu dumana katacaktı..."

Âlemin O En Yağmurlu Gecesi

"Adımı kitap kapaklarında ilk görüşlerim hep edebiyat yarışmalarının derleme kitaplarında olduğu için, Mahal Edebiyat Öykü Yarışması seçkisinde yer alan yazar arkadaşlarımla mutluluğumu yüreğimde hissedebiliyorum."

Mehmet Fırat Pürselim

"Mahal Edebiyat kuruluş amacı doğrultusunda yeni yarışmalarla edebiyata katkı sunmaya devam edecektir. Bu amaçla kurulan Mahal Edebiyat Yayınları'nın da ilk dosyasının öykü yarışması seçkisi olması oldukça anlamlıdır."

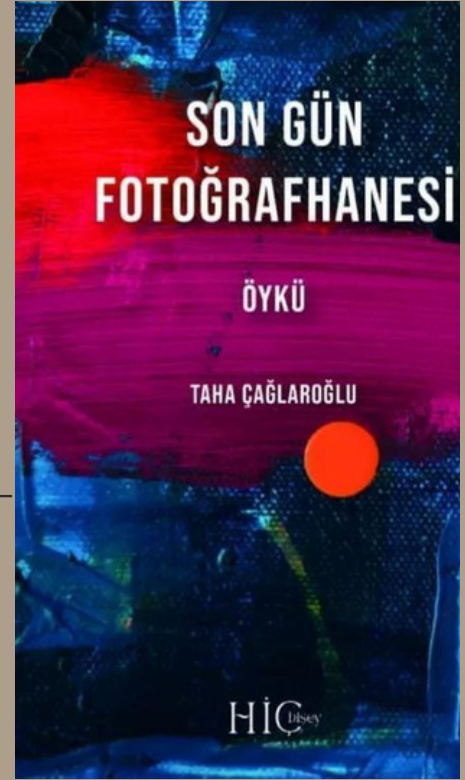
Mete Karagöl

Son Gün Fotoğrafhanesi, Taha Çağlaroğlu, Hiçbişey, 2022
(Tanıtım Bülteninden)

"Vicdan fotoğrafı dolu her taraf. Fakat herkes göremiyor. Kendisinden kaçarken insan; yakalanmış kameraya." Güz yeşili sessizliklerden yüzleşen fotoğraflara doğru derinleşen bir vicdan filminin içindeyiz sanki, Son Gün Fotoğrafhanesi'nde. Ayrı gibi dursa da bir bütün[1]lüğü ve ortaklığı barındırıyor bu çok katmanlı öyküler. Bazen lirik, hüznü; bazen sembolik, kapalı ve rüyalı bir anlatım. Bir annenin ölümü üzerinden iç ve dış gözlem çağrışımları, sosyolojik bulgularla örülüyor. Tedirgin ve çaresiz insanlar, unutulmuş değerler, belleksiz yaşama ürkünçlüğü, ontolojik arayışlar, buluşlar, çözülme ve inşirah, hiç eskimeyenler...

Son Gün Fotoğrafhanesi, Taha Çağlaroğlu'nun ilk öykü kitabı.

Edebiyatın Duygu Haritası, Haz.: Esra Dicle, Dergâh Yayınları, 2022
(Tanıtım Bülteninden)

On dokuzuncu yüzyılda kullanımı yaygınlaşan ve tarih içinde anlamı, tanımlanış biçimi sürekli değişen duygu kavramı üzerine, sosyoloji, antropoloji, tarih, ekonomi, felsefe, toplumsal cinsiyet alanındaki çalışmalar, duyguların bireysel olmaktan ziyade tarihsel, kültürel, kolektif yönlerini ve kaynaklarını ortaya koymaya başladı. Duygularla ne yaptığımız, duyguların bize ne yaptığı; tarih yazımının, siyasi söylemlerin, modernlik deneyiminin, kapitalizmin, kolektif aidiyetlerin, bireysel ilişkilerin, benlik inşasının hangi duyguların üretimi, dolaşımı ve yayılımı üzerine kurulduğu soruları üzerine düşünülen, farklı disiplinlerin bulgularıyla dönüşen bir alan oldu duygu çalışmaları. Dolayısıyla bütün disiplinleri etkileyen bir alan olarak duygu çalışmaları bugün sanatla, ekolojiyle, edebiyatla birlikte gelişme potansiyeline de sahip. Kitapta erken dönem Osmanlı edebiyatından çağdaş metinlere kadar geniş bir dönemi; mesneviden romana, tiyatrodan otobiyografiye, şiirden hikâyeye kadar farklı türleri; duyguların siyasi söylemlerle, ekolojiyle, toplumsal cinsiyet normlarıyla, benlik inşasıyla, yazı ve yaşamla ilişkisi gibi çeşitli meseleleri kapsayan, birbiriyle kesişen ve konuşan yollar örülüyor.

Bir Sevgisizlik Öyküsü, Georges Bernanos, Sığ Kitap, 2022
(Tanıtım Bülteninden)

Kuzey Fransa taşrasında, fırtınalı bir havada okulu kırıp kendisini yalnız kalabileceği ormana atan genç bir kızın, yolunu kaybetmişken karşılaştığı köyün serserisi kaçak avcıyla sığındıkları avcı kulübesinde geçirdiği, duygularla ve olaylarla dolu tedirgin edici gece, hayatının değişmesine sebep olacaktır. Babası alkolik, annesi hasta, gittiği okulda öğretmenlerinin küçümsediği, arkadaşlarının dışladığı küçük kızın, hayatın gerçeklerini bilmeden sezmesinin etkileyici bir tablosu çiziliyor Georges Bernanos'un duru ve naturalist kalemıyla. Yoksulluğun insanların karakterlerini nasıl şekillendirdiğini ve kaderlerini tayin ettiklerini gösteren Bir Sevgisizlik Öyküsü: Mouchette aynı zamanda kadınların çileli talihlerine ışık tutuyor. Ünlü Fransız yönetmen Robert Bresson'un filmiyle akıllarda yer eden Mouchette, basit insanların dramlarını konu edinen modern bir örnek olarak öne çıkıyor.

ÖYKÜ DÜNYASINDAKİ YARIŞMALAR VE ÖDÜLLER

- **Zeytinburnu Bilgi Evleri 8. Öykü Yarışması**

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 14 Ocak 2023

Yarışmanın Konusu: Serbest

Yarışmanın Öne Çıkan Kısıtlar: İsteyen herkes katılabilir.

- **ŞURKAV Lise Öğrencileri Öykü Yarışması**

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 30 Kasım 2022

Yarışmanın Konusu: Şehre Dair Hayaller

Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: Şanhurfa'da yaşayan lise öğrencileri katılabilir.

- **Sabahattin Kudret Aksal Öykü Yarışması**

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 31 Aralık 2022

Yarışmanın Konusu: Ödüle 1 Ocak 2022 ile 31 Aralık 2022 tarihleri arasında yayımlanan bir kitap ile başvurulabilir.

Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: 18 yaşını bitirmiş Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları katılabilir.

- **T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Öykü Yarışması**

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 16 Aralık 2022

Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: Ortaokul öğrencileri katılabilir.

- **Mustafa Özbey Edebiyat Ödülü**

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 16 Kasım 2022

Yarışmanın Konusu: Ödül her yıl öykü, şiir ya da deneme türündeki -önceden kitap olarak yayımlanmamış- basıma hazır bir dosyaya verilir. 2022 Edebiyat Ödülü ise öykü türündeki bir dosyaya verilecektir.

Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: İsteyen herkes katılabilir.

- **3. Oktay Akbal Edebiyat Ödülü**

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 7 Ocak 2023

Yarışmanın Konusu: Cumhuriyetin 100. Yılı

Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: İsteyen herkes katılabilir.

- **Âşık Veysel Hikâye Yarışması**

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 18 Ocak 2023

Yarışmanın Konusu: Varlığa Dost Olmak

Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: 9-18 yaş aralığındakiler katılabilir.

• İlyas Halil Öykü Yarışması

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 30 Kasım 2022

Yarışmanın Konusu: İşgalden Kurtuluşunun 100. Yılında Kuvayi Milliye

Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: İsteyen herkes katılabilir.

• Kaygusuz Abdal 13. Öykü ve Şiir Yarışması

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 31 Aralık 2022

Yarışmanın Konusu: Konu ve tür serbesttir.

Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: İsteyen herkes katılabilir.

• Edebiyat Kolektifi Öykü Yarışması

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 30 Aralık 2022

Yarışmanın Konusu: Serbest

Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: İsteyen herkes katılabilir.

• Yol Akademi Roman, Öykü, Şiir Yarışmaları

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 1 Ocak 2023

Yarışmanın Konusu: Serbest

Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: İsteyen herkes katılabilir.

ÖYKÜMEN SÖZLÜK

ÖYKÜMEN

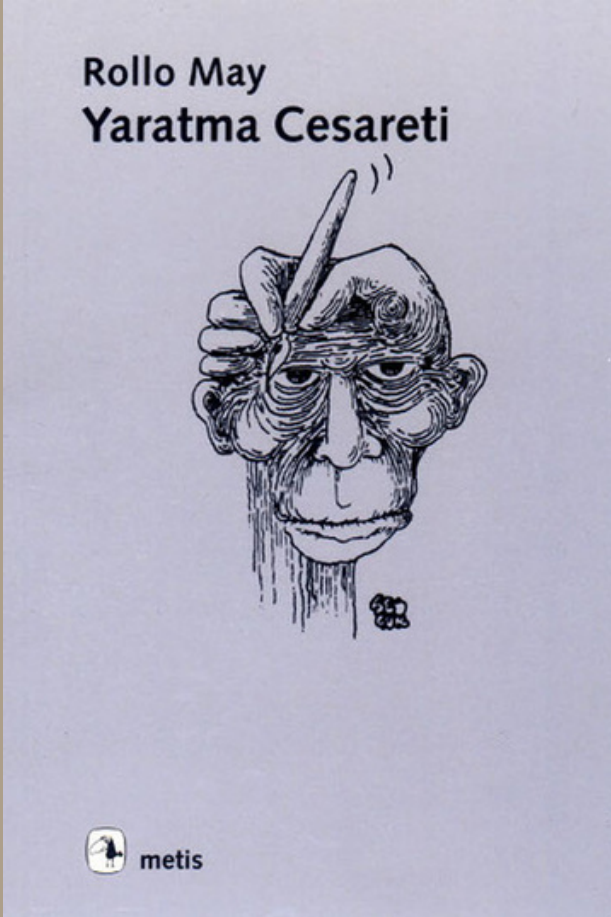
İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

59

İMGELEM

“İmgelem; zihnın uzanışıdır. İmgelem; bireyin, bilinçli zihninin ön bilinç eşliğinde doğup gelen fikirler, itkiler, imgeler ve her çeşitten diğer psişik olguyla topa tutuluşunu kabullenebilme yetisidir. ‘Düş düşünme ve görü görme’, birbirinden farklı olanakları değerlendirme ve bu olanakları elinde tutmanın yarattığı gerilime dayanma yetisidir. İmgelem; ipleri koparmak, kişinin önünde açılan ufukta yeni demir alma şanslarının var. olduğu inancına sarılışıdır.”

Rollo May, Yaratma Cesareti, Metis Kitap, s. 126

SANAT NEDİR?

“Bir düşünceye göre sanat, mutluluğu, sevinci, iyimserliği çağırmalıdır. Doğru sanat, insanı derin düşüncelere de sürüklemeli, insanı sarsmalı, insanda acıma duygusu uyandırmalı, kötülüğü protesto etmeli, insanı üzmelidir. Ayrıca hayatın, ayakaltına alınan, yok edilen, küçük düşürülen en değerli yönlerini yeni baştan kurmak, korumak ve kurtarmak isteğini uyandırmalıdır.”

Cengiz Aytmatov

mahaledebiyat

Mahal Edebiyat, ilk olarak 2018 yılında kurulmuş, dört sayılıklı bir fanzin denemesinin ardından yayın hayatından çekilmişti. Ancak 2020 yılının Mart ayında Mete Karagöl ve Ferdi Örnek çevrimiçi edebiyat ve kültür dergisi olarak Mahal Edebiyat'ı tekrar kurdu. Aradan geçen iki buçuk yıllık zaman içerisinde bin beş yüz yazının yayımlandığı ve beş yüz civarı yazarın katkı sunduğu bir edebiyat platformuna dönüştü. 2022 yılının ilk aylarından itibaren aylık yazar dosyaları ve temalarıyla edebiyata katkı sunmaya devam ediyor. Yine 2022 yılında ilki düzenlenen öykü yarışmasıyla da edebiyata yeni yazarlar kazandırmayı amaçlamıştır.

Mahal Edebiyat, bugün bakıldığı zaman hem dergi hem de yayınevi olarak tek bir çatı altında yayın hayatına devam etmektedir. Derginin yönetiminde Melike Kara ile Hatice Akalın, yayınevinde ise Mete Karagöl ile Onur Özkoparan vardır. 2022 yılında kurulan Mahal Edebiyat Yayınlarından şu ana dek bir roman, bir deneme ve iki öykü kitabı yayımlanmıştır.

Mahal Edebiyat'ın yazarları ve okurları her ay farklı şehirlerde bir araya geliyor. Vizyonu ve misyonu doğrultusunda, edebiyat dünyamıza yeni yazarlar kazandırma yolunda çalışmalarına devam etmektedir.

MAHAL

MAHAL

www.mahaledebiyat.com/

twitter.com/mahaldergi

[instagram.com/mahaldergi](https://www.instagram.com/mahaldergi)

mahaledebiyatsanat@gmail.com

mahalkitapligi@gmail.com

<https://www.kitapyurdu.com/yayinevi/mahal-edebiyat/11084.html>

<https://www.idefix.com/yayinevi/mahal-yayinlari/s=10006788>

<https://www.bkmkitap.com/mahal-edebiyat>

<https://www.babil.com/yayinevi/mahal-yayinlari>